ЦЪРКВАТА НА ИСУС ХРИСТОС НА СВЕТИИТЕ ОТ ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ • ОКТОМВРИ 2019 Г.

Лиахона

Деца, изложени на порнография – как обичта може да помага, с. 36

Яснотата на призмата на Евангелието, с. 12

5 начина, по които Исус закрилял децата, с. 18

Отпразнуване на 100 години храмови благословии в Тихоокеанския район, с. 28

ЦЪРКВАТА
Е
ТУК

Антананариво
Мадагаск

кар

СНИМКА ОТ GETTY IMAGES

Ето някои факти за Мадагаскар и Църквата тук:

18 — племена туземци на острова

5 — основни културни влияния: полинезийско, арабско, азиатско, африканско и френско

26 — милиона жители на Мадагаскар

2 — официални езика: малагаши и френски

12 000 — членове на Църквата

40 — конгрегации

1986 г. В Бордо, Франция е кръстен първият член от Мадагаскар

1990 г. Пет души са кръстени и потвърдени

1998 г. Създадена е първата мисия

2 000 г. Създаден е първият кол

Исус обича нашите деца

Много време съм мислила за децата. Обичам децата на моите близки и приятели. Освен това, моята работа за списанията на Църквата включва създаване и редактиране на материали за деца по целия свят. Но преди няколко години осъзнах, че не бях изучавала конкретно какво учим от Писанията за децата. Затова реших да прочета Новия завет и Книгата на Мормон, като обърна специално внимание на това, което мога да науча за тази специална група.

Това преживяване промени живота ми! Открих много истини, но най-ценно за мен е увеличеното разбиране за това колко много Исус Христос е загрижен за децата. Той отново и отново служи на децата като отделна група. Как можем да следваме Неговия пример?

В статията си на страница 18 споделям какви уроци научих от това изучаване на Писанията в комбинация с мисли и идеи от няколко експерти в областта на предотвратяването на насилието над деца.

Децата са безценни. Надявам се да можем с общи усилия да ги закриляме и да им даваме сили, като се отнасяме с тях така, както Исус го е правил!

С обич,

Мариса Уидисън

Благословиите на Евангелието в перспектива
Старейшина Гари Е. Стивънсън
12

Храмът Лайе Хаваи – един век на събиране
Клинтън Д. и Анджела Р. Кристънсън
28

Да бъдеш или да си бил – това е въпросът
Старейшина Джони Л. Кох
24

Справяне с порнографията: защита, реакция, изцеление
Джой Д. Джоунс
36

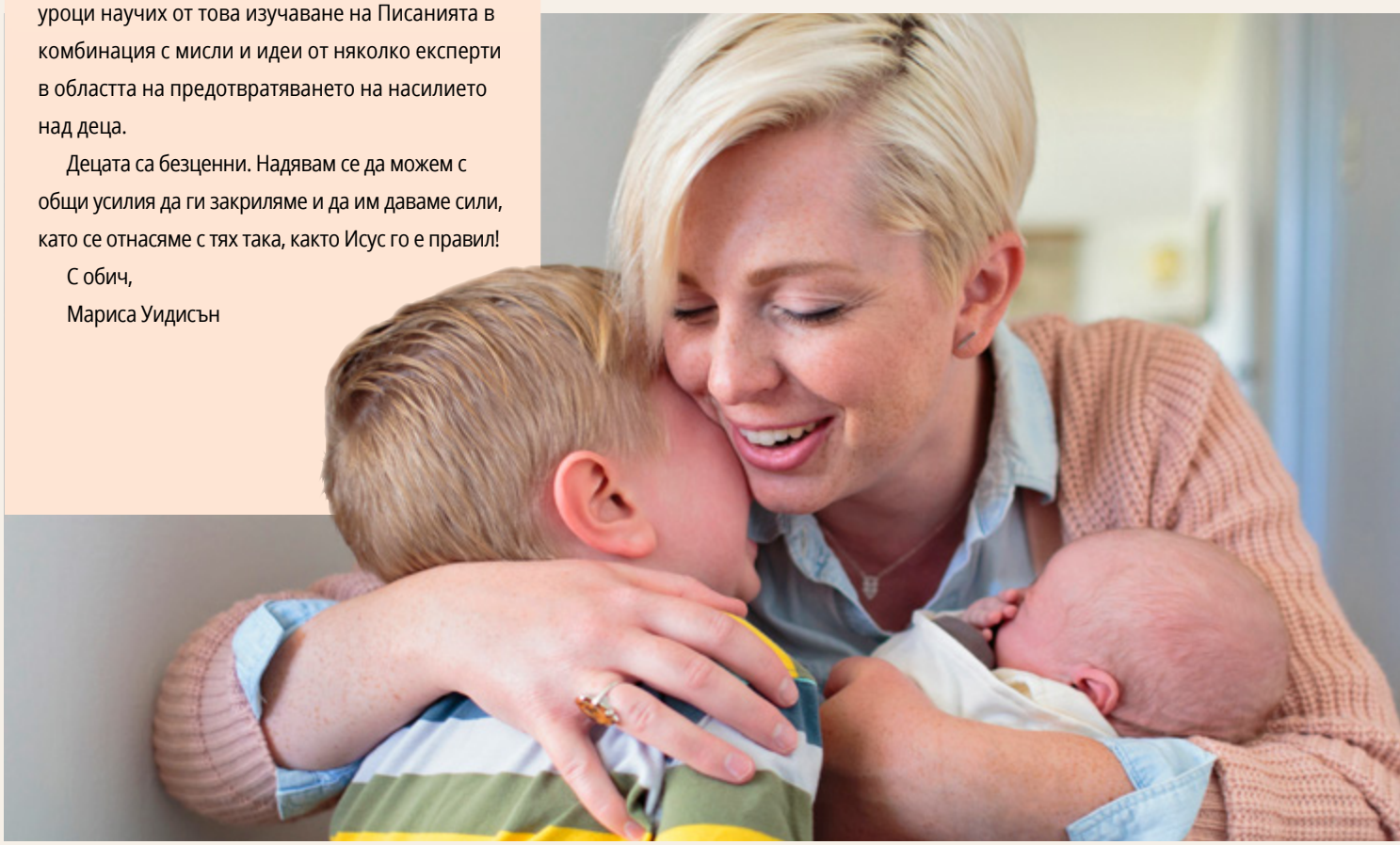

Съдържание

5 Предпазване на децата от порнографията

6 Лица на вярата
Уилсон Ди Паула – Сан Хосе, Уругвай
Уилсон попада в безизходица, след като претърпява тежка катастрофа с мотоциклет и скоро след това съпругата му умира. Но Евангелието му дава отговори.

8 Принципи на служението: Дали не пропускате тази важна част от служението?
Ние не само трябва да „плаче(м) с онези, които плачат“, но и да „се радва(ме)... с онези, които се радват“. Ето четири начина да правите точно това.

12 Благословиите на Евангелието в перспектива
От старейшина Гари Е. Стивънсън
Когато поддържаме духовно равновесие, ние ще имаме по-добра евангелска перспектива.

18 Предпазване на децата
От Мариса Уидисън
Исус Христос обича и закриля децата. Как можете да следвате Неговия пример?

24 Да бъдеш или да си бил – това е въпросът
От старейшина Джони Л. Кох
Лесно е да съдим другите, но трябва внимателно да отсъждаме праведно и да виждаме другите такива, каквито Бог ги вижда.

28 Храмът Лайе Хаваи – един век на събиране
От Клинтън Д. и Анджела Р. Кристенсън
В продължение на 100 години храмът в Хаваи позволява на светиите от целия тихоокеански район да получават храмови благословии.

32 Гласове на светии от последните дни
Две сестри са напътствани в своята служба; посланието на мисионерите дава плодове; епископ решава какво да направи със своя бонус; писмо помага при възстановяването на влошени взаимоотношения.

36 Справяне с порнографията: защита, реакция, изцеление
От Джой Д. Джоунс
Децата са изложени на порнографията и се влияят от нея, но вашата обич може да им помага да избягват и преодоляват нейното вредно влияние.

Накратко

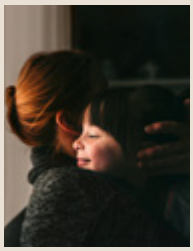

На корицата
Снимка от Getty Images, използвана с илюстративна цел, позират модели

Раздели

Пълнолетни младежи
42

През този месец научаваме **какво да правим,** ако **излизаме на срещи с човек, който има трудности с порнографията** и са споделени **даващи надежда истории** на хора, които са се справяли с порнографията при излизане на срещи.

Младежи
50

Какво означава да бъдем **истински приятели,** как един младеж **споделя Евангелието** и как да помним главния крайъгълен камък на Църквата.

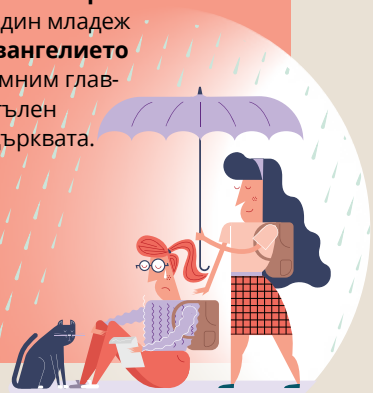

Деца
Приятел

Открийте **как да обичате другите** подобно на Исус. Молитва помага на Проди, когато е уплашен. Флорънс става медицинска сестра. Може да се **подготвяте за храма.**

СТАТИИ, КОИТО СА САМО В ЕЛЕКТРОНЕН ФОРМАТ

Аз положих усилия да преодолея порнографията. Защо той не иска?
Името не е дадено

Млада жена от Гватемала споделя как се е доверила на Господ при вземането на трудно решение.

Как се научих да реагирам, когато някой сподели, че има трудности с порнографията
Името не е дадено

Новината за употребата на порнография може да предизвика всякакви емоции, но млада жена разчита на Спасителя, за да знае как да реагира с обич.

Как продължих напред, след като научих, че годеникът ми използва порнография
Името не е дадено

Млада жена в Таити споделя какво е научила за начина, по който порнографията влияе на връзката ѝ.

НАМЕРЕТЕ ОЩЕ

В приложението Gospel Library или на адрес liahona.ChurchofJesusChrist.org можете да:

- Намерите новия брой.
- Откриете съдържание, което е само в електронен формат.
- Търсите стари броеве.
- Изпращате свои истории и отзиви.
- Се абонирате или да направите подаръчен абонамент.
- Подобрите изучаването си с електронни средства.
- Споделяте любимите си статии и видеа.
- Изтегляте или отпечатвате статии.

СВЪРЖЕТЕ СЕ С НАС

Изпращайте своите въпроси и отзиви по имейл на liahona@ChurchofJesusChrist.org.

Изпращайте своите укрепващи вярата истории на liahona.ChurchofJesusChrist.org или по пощата на адрес:
Liahona, flr. 23
50 E. North Temple Street
Salt Lake City, UT 84150-0023, USA

СНИМКА НА СТРЕЛА НА ЗЕМЯТА ОТ GETTY IMAGES

ОКТОМВРИ 2019 Г., ГОДИНА 26, БРОЙ 3 ЛИАХОНА 18610 112

Международно списание на Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни

Първото президентство: Ръсел М. Нелсън, Далин Х. Оукс, Хенри Б. Айринг

Кворумът на дванадесетте апостоли: М. Ръсел Балард, Джефри Р. Холанд, Дитер Ф. Ухтдорф, Дейвид А. Беднар, Куентин Л. Кук, Д. Тод Кристоферсън, Нийл Л. Андерсън, Роналд А. Расбанд, Гари Е. Стивънсън, Дейл Г. Ренлънд, Герит У. Гонг, Юлисис Соарес

Редактор: Ранди Д. Фънк

Съветници: Беки Крейвън, Кристина Б. Франко, Шарън Юбанк, Уолтър Ф. Гонзалес, Лари С. Кечър, Ейдриън Очоа, Върн П. Станфил

Изпълнителен директор: Ричард И. Хийтън

Директор църковни списания: Алън Р. Лойбърг

Бизнес управител: Гарф Кенън

Административен редактор: Адам С. Олсън

Помощник-административен редактор: Райън Кар

Асистент публикации: Камила Кастрийон

Набор и редакция: Дейвид Диксън, Дейвид А. Едуърдс, Матю Д. Флитън, Гарет Х. Гарф, Джон Райън Дженсън, Арън Джонстън, Шарлът Ларкабал, Майкъл Р. Морис, Ерик Б. Мърдок, Джошуа Дж. Пърки, Джен Пинбъроу, Ричард М. Ромни, Минди Селу, Лори Фулър Соса, Чакел Уордли, Мариса Уидисън

Изпълнителен директор оформление: Дж. Скот Кнудсън

Директор оформление: Тад Р. Питърсън

Дизайн: Джанет Андрюз, Фей П. Андръс, Манди Бентли, С. Кимбъл Бот, Томас Чайлд, Джошуа Денис, Дейвид Грийн, Колийн Хинкли, Ерик П. Джонсен, Сюзън Лофгрен, Скот М. Мууи, Емили Чиеко Ремингтън, Марк У. Робинсън, К. Никол Уолкънхорст

Координатор интелектуална собственост: Колет Небъкър Он

Директор производство: Джейн Ан Питърс

Производство: Айра Глен Адер, Джули Бърдет, Томас Г. Кронин, Брайън У. Джиджи, Джини Дж. Нилсън, Мариса М. Смит

Предпечат: Джошуа Денис, Амон Харис

Директор печат: Стивън Т. Люис

Директор разпространение: Нелсън Гонзалез

Адрес за кореспонденция: *Liahona, Fl. 23, 50* E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0023, USA.

Лиахона (термин от Книгата на Мормон, който означава „компас" или „нещо, което напътства") се публикува на български, арменски, бислама, български, камбоджански, себуано, китайски, китайски (опростен), хърватски, чешки, датски, нидерландски, английски, естонски, фиджийски, фински, френски, немски, гръцки, унгарски, исландски, индонезийски, италиански, японски, кирибати, корейски, латвийски, литовски, малгашки, маршалезе, монголски, норвежки, полски, португалски, румънски, руски, самоански, словенски, испански, суахили, шведски, тагалог, таитянски, тайски, тонгански, украински, урду и виетнамски. (Честотата варира според езика.)

© 2019 на Intellectual Reserve, Inc. All rights reserved. Отпечатано в Съединените американски щати.

Информация за авторските права: Освен ако не е обозначено друго, материалите от *Лиахона* могат да бъдат копирани за лична нетърговска употреба (включително за призования в Църквата). Това право може да бъде отменено по всяко време. Нагледните материали не могат да бъдат копирани, ако това изрично е забранено в бележката до произведението. Въпросите относно авторските права следва да бъдат отправяни до Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Fl. 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; имейл: cor-intellectualproperty@ChurchofJesusChrist.org.

За читатели в Съединените щати и Канада: October 2019 Vol. 26 No. 3.

LIAHONA (USPS 311-480) Bulgarian (ISSN 1085-4312) is published four times a year (April, May, October, and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is $4.00 per year; Canada, $4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

ПРЕДПАЗВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ ПОРНОГРАФИЯТА

Сестра Джой Д. Джоунс, обща президентка на Неделното училище за деца, споделя как любовта е нашето най-силно оръжие срещу порнографията: „Един популярен израз гласи: „Порното убива любовта“, но нека също помним, че любовта убива порното“. Следват три начина, по които изразяването на обич предпазва децата от влиянието на порнографията.

ЗАЩИТА:

„Обичам те“
Създайте взаимоотношения, при които децата ви се чувстват обичани и в безопасност.

РЕАКЦИЯ:

„Все още те обичам“
Говорете с децата си за порнографията и ги канете да говорят с вас, ако имат въпроси.

ИЗЦЕЛЕНИЕ:

„Винаги ще те обичам“
Уверявайте децата си, че дори ако имат трудности с порнографията, вашата обич не се променя.

Сестра Джоунс обяснява повече за всяка от тези идеи в своята статия на с. 36.

КАКВО МОЖЕТЕ ДА ПРАВИТЕ

- Старайте се сексуалността да не е неудобна тема за разговор с децата ви и коментирайте как се предпазваме от порнографията.
- Помагайте на децата да разбират *защо*.
- Всеки смартфон, таблет или компютър трябва да разполага със защити, дори тези на тийнейджърите и възрастните.
- Никога не оставяйте някого сам в стая с медийно устройство.
- Не съдете деца, които споделят, че имат трудности с порнографията.

„Ние предпазваме децата си до момента, в който те могат сами да се пазят“.

Джейсън С. Карол, професор по семеен живот в Университета Бригъм Йънг

ИЗОБРАЖЕНИЯ НА СЕМЕЙСТВО ПОД ЧАДЪР, МОМЧЕ В ЪГЪЛ И ГРУПА ДЕЦА ОТ GETTY IMAGES; ИЗПОЛЗВАНИ С ИЛЮСТРАТИВНА ЦЕЛ, ПОЗИРАТ МОДЕЛИ

Dahlias Syringa Vulgaris
Coca-Cola

Уилсон Ди Паула

Сан Хосе, Уругвай

Катастрофа с мотоциклет парализира Уилсон. Година по-късно съпругата му умира. Вдовец с две малки деца, Уилсон не знае какво да прави. Не знае дори дали животът има смисъл. Уилсон е можел да се изпълни с горчивина. Вместо това започва да търси истината.

КОУДИ БЕЛ, ФОТОГРАФ

Имах много въпроси. Защо се случват лоши неща? Опитвах се да живея живота си, като правя каквото трябва, а съпругата ми беше отнета, след като бях останал в инвалидна количка и по-късно дъщеря ми трябваше да претърпи операция на главата за премахване на тумор. Започнах да мисля, че животът няма смисъл.

Осъзнах, че трябваше да открия истината. Заинтересувах се от различни религии и открих Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни. Почувствах, че тя беше истинна.

Сега знам, че животът на земята има цел. Ние сме тук в съответствие с вечния план на Небесния Отец. Имаме Спасител, Който е преодолял смъртта и е бил възкресен. Това знание ми дава сили. Сега вече се стремя да устоявам и да продължавам напред. Имам цел и знам, че ако полагам усилия да водя достоен живот, мога да имам вечно семейство.

ОТКРИЙТЕ ПОВЕЧЕ

Научете повече за изпълненото с вяра пътуване на Уилсон, вижте още снимки в онлайн версията на тази статия в Gospel Library или на **ChurchofJesusChrist.org/go/10196.**

ПРЕДАВАНЕ НА МАТЕРИАЛ ЗА РУБРИКАТА „ЛИЦА НА ВЯРАТА“

На **liahona.ChurchofJesusChrist.org** можете да изпратите кратко описание и снимка с висока резолюция на човек, чиято вяра ви вдъхновява.

Принципи на служението

Дали не пропускате тази *важна част* от служението?

Служението е да се „радва(ме)... с онези, които се радват“ точно толкова, колкото да „плаче(м) с онези, които плачат“ (Римляните 12:15).

Когато мислим за служение, е лесно да се сетим за помагане на нуждаещите се. Говорим за вършене на градинска работа за вдовицата, носене на вечеря на болния или даване на изпадналия в затруднение. Помним напътствието на Павел да „плаче(м) с онези, които плачат“, но съсредоточаваме ли се достатъчно на *първата* част на стиха – да се „радва(ме)… с онези, които се радват“? (Римляните 12:15) Да се радваме с хората, на които служим – било то да отпразнуваме техния успех или да им помогнем да открият радост в труден момент – е важна част от това да служим подобно на Спасителя.

Следват три идеи, които може да ни помагат (и едно нещо, което да избягваме), в стремежа си да се съсредоточаваме върху доброто, което Бог ни дава в живота.

1. Подхождайте с внимание

Бони Х. Кордън, обща президентка на Младите жени, ни помага да разберем, че е нужно

ИЛЮСТРАЦИИ ОТ АУГУСТО ЗАМБОНАТО

СПОДЕЛЯЙТЕ ПРЕЖИВЯВАНИЯТА СИ

Изпратете ни разкази за своите преживявания, докато сте служили на другите или някой е служил на вас. Отидете на liahona.ChurchofJesusChrist.org и натиснете „Изпращане на статия или обратна връзка“.

да *виждаме* хората, на които служим – да виждаме не само техните товари и трудности, но и техните силни страни, таланти и успехи. Тя казва, че трябва да бъдем „герои и довереници, хора, които са запознати с техните обстоятелства и ги подкрепят в надеждите и стремежите им“[1].

В притчата за овцете и козите Спасителят казва, че хората, които ще застанат от дясната Му страна, ще попитат: „Господи, кога Те видяхме гладен и Те нахранихме; или жаден и Те напоихме?

И кога Те видяхме странник и Те прибрахме?“ (Матей 25:37–38).

„Братя и сестри, ключовата дума е *видяхме* – казва сестра Кордън. – Праведните виждат тези в нужда, тъй като бдят и обръщат внимание. Ние също можем да бъдем бдителни, за да помагаме и утешаваме, да празнуваме и дори да мечтаем с другите“[2].

2. Откривайте причини да отбелязвате събития.

Празнувайте успехите, малки и големи. Те може да са справяне с рака или преодоляване на раздяла, намиране на нова работа или изгубена обувка, преживяване на месец след загуба на обичан човек или на седмица без захар.

Обаждайте се, за да поздравите, оставете картичка или обядвайте заедно. Като споделяме своите благословии, живеем с благодарност и празнуваме благословиите и успехите на другите, ние „имаме радост в радостта на нашите братя“ (Алма 30:34).

ПРИМЕРЪТ НА СПАСИТЕЛЯ

Исус Христос често се радва на щастието на другите. Той е гост на сватба в Кана, където не само празнува щастливия повод, но и превръща вода във вино (вж. Йоан 2:1–11). Ние също можем да полагаме усилия да присъстваме на специални събития в живота на хората, на които служим.

Също така четем как Спасителят се радва на праведността на други хора. Когато посещава нефитите, Той им казва: „Благословени сте заради вярата си. И сега, ето, радостта Ми е пълна“ (3 Нефи 17:20).

3. Разпознавайте ръката Господна

Понякога да се радваме с другите означава да им помагаме да виждат причини за радост, независимо от трудностите или радостите в живота ни. Простата истина, че Небесният Отец знае за нас и е готов да ни помага, може да бъде невероятен източник на радост.

Можете да помагате на другите да виждат ръката Господна в живота си, като споделяте как сте я виждали във вашия. Бъдете достатъчно открити, за да споделяте как небесният Отец ви е помагал с вашите трудности. Това свидетелство може да помага на другите да осъзнават и споделят как Той им е помагал (вж. Мосия 24:14).

4. Не ограничавайте способността си да се радвате

За съжаление, понякога ограничаваме своята способност да се радваме с другите, особено когато се чувстваме несигурни относно това, което можем да предложим и постиженията си в живота. Вместо да откриваме радост в щастието на другите, ние попадаме в капана на сравняването. Старейшина Куентин Л. Кук от Кворума на дванадесетте апостоли учи: „Сравняването на благословии почти винаги прогонва радостта. Не може по едно и също време да бъдем благодарни и да завиждаме“[3].

„Как можем да превъзмогваме такава толкова обща тенденция за почти всички? – пита старейшина Джефри Р. Холанд от Кворума на дванадесетте апостоли. – … Можем да изброим своите благословии и да аплодираме другите за постиженията им. Най-хубавото е, че можем да служим на другите, което е най-доброто лекарство, предписвано някога за сърцето“[4]. Вместо да се сравняваме, можем да правим комплименти на хората, на които служим. Без притеснения споделяйте какво ви харесва в тях или членовете на семейството им.

Както ни напомня Павел, всички ние сме членове на Христовото тяло и когато „се слави една част, всички части се радват заедно с нея“ (1 Коринтяните 12:26). С помощта на Небесния Отец можем да подхождаме с внимание към преживяванията на другите, да празнуваме техните успехи, малки и големи, да им помагаме да разпознават ръката Господна и да преодоляваме завистта, за да можем наистина да се радваме заедно на благословиите, талантите и щастието на другите. ■

БЕЛЕЖКИ

1. Бони Х. Кордън, „Да се превръщаме в пастири“, *Лиахона,* ноем. 2018 г., с. 75.
2. Бони Х. Кордън, „Да се превръщаме в пастири“, с. 75–76.
3. Quentin L. Cook, “Rejoice!”, *Ensign,* Nov. 1996, 30.
4. Джефри Р. Холанд, „Другият блуден син“, *Лиахона,* юли 2002 г., с. 71.

ПОКАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ

Помислете за хората, на които служите. Какви таланти и силни страни имат те? Какви възможности и успехи са имали? Как бихте могли да се радвате заедно с тях, да им правите комплименти и да ги насърчавате?

От старейшина Гари Е. Стивънсън
От Кворума на дванадесетте апостоли

Благословиите на Евангелието в перспектива

Евангелската перспектива ще ви дава по-голяма яснота както относно приоритетите в живота ви, така и при решаването на проблеми и преодоляването на лични изкушения.

Каква благословия е да бъдем членове на Църквата на Исус Христос в диспенсацията, в която възстановяването на ключовете на царството и изпълнението на пророчество ни позволяват да сме свидетели как „евангелието… се (търкаля) към краищата на земята, както камъкът, който е изсечен от планината не с ръце, ще се търкаля, докато не изпълни цялата земя“ (Учение и завети 65:2).

Това пророчество, дадено от Даниил в Стария завет и повторено в тази диспенсация, изглежда е в процес на изпълнение, предвид броя на коловете в Църквата днес – над 3 300. През изминалите 50 години броят на членовете на Църквата е нараснал от 2,1 милиона до над 16 милиона[1].

Колкото и впечатляващи да са този значителен растеж и промяна, принципите и прилагането на Евангелието остават същите, включително дадения от Бог модел на управление на Църквата на Исус Христос. Този модел позволява организирането на колове, които осигуряват „отбрана и убежище от бурята и от яростта, когато те ще се излеят без смесване върху цялата земя“ (Учение и завети 115:6).

Братя и сестри, Господ е щедър с благословиите, които ни дава. Важно е да научим, че благословиите са следствие на нашето подчинение на заповеди и че спазването на заповеди е израз на нашата обич към Господ. Евангелски принципи като тези ни дават важна перспектива.

СНИМКИ ОТ GETTY IMAGES

Едно от най-големите чудеса на живота ви на земята ще бъде способността да намирате равновесие между вашата духовност и останалите житейски дейности.

Това ни води до две теми, на които искам да наблегна. Отбелязвам, че президент Далин Х. Оукс, първи съветник в Първото президентство, е говорил по тези теми на несемейните младежи през 2015 г.

Поддържане на евангелска перспектива

Президент Оукс казва: „Да гледаме в перспектива е способността да виждаме всички части от съответната информация в значима взаимовръзка, цялата картина“[2]. Ето някои неща, които разбирате, когато гледате с евангелска перспектива:

- Вие сте чеда на любящ Небесен Отец (вж. Учение и завети 76:24).
- Дошли сте на земята с цел и способността да избирате (вж. 2 Нефи 2:27, 10:23).
- „Нужно е да има противопоставяне във всички неща“ (2 Нефи 2:11).
- Исус Христос е наш Спасител и Застъпник пред Отца (вж. 1 Йоан 2:1, Учение и завети 110:4).

Помислете какво се случва, когато вашата евангелска перспектива стане призмата, през която гледате на всеки един аспект от живота си. Евангелската перспектива ще ви дава по-голяма яснота както относно приоритетите в живота ви, така и при решаването на проблеми и преодоляването на лични изкушения. Това наистина може да повлияе на цялостния ви подход към живота ви и различните решения, които вземате.

Предвид тази перспектива, ние знаем, че Господ желе да вземаме от причастието всяка седмица и всеки ден да изучаваме Писанията и да се молим. Освен това знаем, че Сатана ще ни изкушава да не следваме Спасителя и да не се вслушваме в тихите подтици на Светия Дух. Така можем да бъдем по-чувствителни към усилията на противника да отнема нашата свобода на избор и да ограничава способността ни да му противостоим чрез пристрастяване, например към наркотици или порнография.

В ярък контраст, през призмата на Евангелието ясно виждаме колко е важно създаването на семейства – да изберем да сключим брак и да отгледаме деца в праведност. Така също ни се отварят очите, за да видим как противникът желае изначално да унищожи семейната единица и да обърква ролите на половете, като така в очите на обществото намалява важността на създаването и поддържането на семействата.

Поддържане на духовно равновесие

Президент Оукс казва: „Когато пълнолетните младежи гледат с такава перспектива, когато виждат общата картина, … за тях е важно да поддържат живота си в духовно равновесие. За да го постигнете, трябва да противостоите на привличането на света и също да правите необходимото, за да се доближавате до Спасителя“[3].

От друга страна, може да има належащи тревоги и приоритети от всякакъв вид и тежест, като всички те изискват вашето внимание, фокус и контрол. За всеки от вас списъкът може да е доста различен, в зависимост от личните ви обстоятелства, но сред тях със сигурност ще бъдат образование, професионално развитие, брак, емоционално и физическо благосъстояние. Разбира се,

вашата задача е да балансирате тези важни житейски роли с вашата духовност.

Президент Оукс също съветва да внимавате как „разпределяте времето си, за да не гладувате духовно, докато главните ви дейности са съсредоточени върху други неща. Този принцип обяснява защо е особено важно за пълнолетните младежи да… следват съвета да посещават църковните събрания, да служат в Църквата, всеки ден да изучават Писанията и коленичат за семейна молитва и да служат в призования“[4]

Сред вашите лични и разнообразни нужди, в стремежа си да балансирате житейските стремежи с вашата духовност, ще откриете, че равновесието е достижимо. Господ не иска то вас да полагате усилия за нещо, което не можете да постигнете. Многократно съм чувал президент Томас С. Монсън (1927 – 2018) да дава следното напътствие: „Господ подготвя тези, които призовава“[5]. Мисля, че това е особено вярно за членовете на Църквата.

Колкото и трудно да изглежда поддържането на това равновесие, обещавам ви, че едно от най-големите чудеса на вашия живот на земята ще бъде способността да намирате равновесие между вашата духовност и останалите житейски дейности. Това може да се случва по начин, който не само ще ви позволява да поддържате своята духовност и важните житейски дейности на вече постигнатото ниво, но ще можете и да израствате в тях.

Основната причина, поради която това е възможно, е следната – Господ е нашата опорна точка. Той е неотклонният център на нашето равновесие. И Той има божествен интерес във вас лично, като едно от Неговите чеда. Но този резултат зависи от това да се съсредоточавате върху правилните неща и да полагате усилия да постигате равновесие.

От моите наблюдения и личен опит мога да заключа, че през целия си живот имаме склонността да залитаме към едната страна или другата. За постигането на равновесие в живота ни са нужни непрекъснати усилия и грижи. Активно избирайте да поддържате равновесието.

Интересното е, че можем да залитнем и в двете посоки. Може да има периоди, в които да се налага да се грижите да сте съсредоточени основно върху образованието или професионалното си развитие, като „службата в Църквата се осъществява в определеното за нея време“[6]. Но все пак нека Господ продължава да бъде вашата опорна точка, за да можете да постигате необходимото духовно равновесие.

Господ ще ви помага

Когато поддържаме евангелска перспектива, лесно осъзнаваме следната основна истина – Господ ще ни помага. Ние сме чеда на любящи Небесни родители – това е основен евангелски принцип. За Тях е съвсем естествено да ни помагат по всякакъв начин да се завърнем у дома.

Бих искал да споделя пример за начина, по който Господ може да ви помага. Един от моите младежки ръководители, Тад Калсън, го сподели с мен преди много години. Тад, който наскоро почина, имаше значително влияние върху мен през младежките ми години. Той бил отгледан през Голямата депресия като деветото от 14 деца. Семейството му се прехранвало чрез фермерство и отглеждане на крави. През този труден период най-големият им актив било тяхното стадо крави.

Не (забравяйте) да поддържате евангелска перспектива. Гледайте на света около вас през призмата на Евангелието на Исус Христос.

През младежките му години, една от отговорностите на Тад била да се грижи за кравите и да ги пасе – да ги води на местата с най-добра паша – тежка задача за невръстен младеж. Той се справял с тази задача с помощта на едно умно пони, което знаело точно какво да прави без много напътствия. Понито се казвало Стария Смоуки. Но Стария Смоуки имал един недостатък – той не искал да бъде хващан. Винаги, когато някой го доближавал, той тръгвал да бяга, защото знаел, че ще го накарат да върши работа.

Един ден, след като Стария Смоуки бил хванат, със сложени юзди и седло, младият Тад излязъл на пасището, където пасели кравите. Земята била суха и цялото пасище било изсъхнало, но Тад забелязал, че тревата извън заграждения та, от двете страни на една железопътна линия, била избуяла и по-зелена. Затова решил да изведе стадото крави извън заграденото пасище, за да попасат от хубавата трева покрай железопътната линия.

С помощта на Стария Смоуки Тад повел стадото извън пасището, където кравите започнали да пресичат линията и да пасат по-сочната и по-зелена трева. Доволните крави изглежда се грижели добре за себе си, затова Тад слязъл от понито, седнал на поводите, радвал се на гледката, заиграл се и се забавлявал. Обаче, сам искайки да попасе от свежата трева, Стария Смоуки полека издърпал поводите изпод Тад.

Тази идилична и спокойна картина рязко приключила, когато Тад изведнъж чул отдалеч приближаващ се силен шум. Това била свирката на идващия локомотив, който бързо се движел по релсите, покрай които кравите лежерно пасели точно пред него! Тад осъзнал как стадото може сериозно да пострада, както и семейството му, ако не действа бързо и не отведе кравите в пасището, далеч от приближаващия влак. Чувствал, че никога нямало да си прости, че не изпълнил поверената му отговорност.

Бързо скочил на крака и изтичал да хване поводите на Стария Смоуки. Но той видял идващия Тад и бързо се отдалечил, за да не бъде хванат. Останал без дъх и изпълнен с отчаяние, представяйки си убити крави и семейна трагедия, Тад знаел, че трябва бързо да действа.

По-късно записва случилото се: „Учителката ми в Неделното училище за деца ни беше учила да се молим, като затвърди уроците на моята майка. Без друг изход, аз паднах на колене и започнах да се моля за помощ, за да махна кравите от релсите“.

Той не чул глас, но в ума му дошла ясната мисъл: „Видаш ли как кравите минават до Стария Смоуки и той не бяга. Затова… както си сега на колене, започни да ходиш на четири крака. Направи се на крава и стигни до Стария Смоуки“.

Тад пише: „Това и направих. Той не избяга. Хванах повода, отведох го до оградата, скочих на гърба му и хукнахме като вятъра, за да махнем кравите от линията и да ги върнем на пасището. Стария Смоуки беше необикновено умел при всяко движение“.

По-късно, когато Тад вече учел в гимназия, той напълно осъзнал какъв ясен отговор на молитвата си е получил в момент на голяма нужда. Той споделя: „Ангели помагаха на Стария Смоуки, допълвайки моите усилия и така семейството ми беше пощадено от трагедия“. По-късно добавя: „Това беше първият от многото подтици, които са ми били давани. „И каквото и да поискате от Отца в Моето име, което е право, като вярвате, че ще получите, ето, то ще ви бъде дадено“ (3 Нефи 18:20)“[7].

За всички нас има крави на релсите, които трябва да махнем, преди да дойде влакът. Опасностите надвисват под всякакви форми и размери. Някои са дори сериозни като ситуацията на Тад, със застрашаващи живота и душата последствия за нас и хората, които обичаме.

Други ситуации може да нямат толкова сериозни последици, но все пак изпълват умовете и сърцата ни с тревога. Едно нещо е сигурно – всеки ще се сблъска с противопоставяне и несгоди в живота си, защото те са част от нашия опит на земята. Но помнете, Господ ще помага!

Обичам следните слова в Книгата на Мормон: „Сега, братя мои, ние виждаме, че Бог помни всички люде в която и страна да са те; да, Той брои Своите люде и Неговото милостиво сърце е над цялата земя“ (Алма 26:37).

Това включва всеки от нас. Каква голяма утеха е да знаем, че Господ ще ни помага.

Вяра, надежда и евангелска перспектива

В заключение ви насърчавам да не забравяте да поддържате евангелска перспектива. Гледайте на света около вас през призмата на Евангелието на Исус Христос.

Поддържайте духовно равновесие. Всички имаме трудности и възможности в различните наши роли в живота. Най-добре се справяме с тях, когато ги балансираме с вяра в Исус Христос и Неговото Единение.

Накрая, имайте вяра и надежда, че Господ ще ви помага. Именно това знание ще ви помага с увереност да се справяте с трудностите, които са неизбежна част от вашата мисия на земята. ■

От обръщение по време на духовно послание, „A Gospel Perspective“, отправено в Университета Бригъм Йънг – Хавай на 19 септември 2017 г.

БЕЛЕЖКИ

1. Вж. „Статистически отчет, 2018 г.“, *Лиахона,* май 2019 г., с. 112.
2. Dallin H. Oaks, young single adult fireside, Feb. 8, 2015, Salt Lake City, Utah.
3. Dallin H. Oaks, young single adult fireside, Feb. 8, 2015.
4. Dallin H. Oaks, young single adult fireside, Feb. 8, 2015.
5. Thomas S. Monson, “Duty Calls,” *Ensign,* May 1996, 44.
6. Dallin H. Oaks, young single adult fireside, Feb. 8, 2015.
7. Тад Калсън, лична кореспонденция.

ФОТОИЛЮСТРАЦИЯ ОТ ЛИНДА ЛИЙ

Предпазване на децата

Какво можем да правим, за да закриляме децата в нашия живот по-добре и да им даваме сили?

От Мариса Уидисън
Списания на Църквата

Знаем, че от всички хора, които поучава, Исус изпитва особено силна обич към децата. Той им обръща внимание, дори когато това не е удобно. Кани децата да получат благословии, приготвени конкретно за тях. Осъжда хората, които нараняват децата. И учи, че в по-голяма степен трябва да приличаме на деца, за да влезем в царството небесно[1].

„Вижте малките си деца“ – казва Той на жителите на Американския континент след Своето Възкресение. Небесата се разтварят и любящи, даващи защита ангели слизат и оформят кръг около децата, като ги заобикалят с огън. (Вж. 3 Нефи 17:23–24.)

Сред всички опасности в съвременния свят, бихме искали децата ни да бъдат заобиколени от небесен огън. Проучвания показват, че един от четирима души в света е бил малтретиран като дете и че този дял нараства, когато вземем под внимание конкретни по-уязвими групи, като например хора с увреждания[2]. Добрата новина е, че можем да направим много, за да имаме положителен принос за предпазването на децата.

„Представете си дете, което обичате – казва сестра Джой Д. Джоунс, обща президентка на Неделното училище за деца. – Когато кажете на това дете „Обичам те“, какво означава това? … Ние осигуряваме защита, за да помагаме на хората, които обичаме, да бъдат възможно най-добри и да се справят с житейските трудности“[3].

Може би ако разгледаме по-отблизо примера на Спасителя, ще бъдем вдъхновени с идеи как по-добре да предпазваме децата в живота си.

Когато Исус посещава нефитите, Той благославя всички деца едно по едно. По подобен начин и ние трябва да опознаваме всяко дете.

Исус отделя време за тях

Исус отделя време, за да обърне внимание на младите и уязвимите (вж. Матей19:14). Ние също можем да отделяме време да изслушваме децата си и да се опитваме да разбираме техните трудности.

„Колкото повече обич усеща едно дете, толкова по-лесно е за него да споделя – казва сестра Джоунс. – … *Ние* трябва да започваме разговорите и да не чакаме децата да правят това“[4].

Една майка е намерила за полезно всяка вечер да задава на децата си следния въпрос: „Днес чу ли думи, които не разбираш?“

Основният инстинкт на нашите деца може да бъде да търсят отговори онлайн, защото Интернет дава незабавна помощ и не съди, но ние трябва да ги убедим, че *ние* сме по-достоверният източник на информация. И това включва да не реагираме прекалено емоционално, когато децата ни кажат нещо неудобно. Например, ако направим емоционален изблик, когато детето ни признае, че е търсило порнографски материали, възможно е то никога повече да не дойде при нас за помощ. Но ако реагираме с обич, имаме възможност да отправим следното ясно послание – че искаме да говори с нас за *всичко*.

Сестра Джоунс прави следното наблюдение: „Обсъждането на малки проблеми по любящ начин създава основа от положителна реакция, така че каналът на общуване да бъде отворен, когато дойдат големите проблеми“[5].

Някои от най-важните и предпазващи разговори, които родителите могат да водят с децата си, са по отношение на техните тела. Тези разговори следва да включват правилните думи за съответните части на тялото, информация за хигиената и предстоящи в близките години промени. Трябва да говорим за сексуалността и как физическата и емоционалната интимност имат прекрасна роля в плана на Небесния Отец за нас. Трябва да говорим по теми като малтретиране и порнография. Тези разговори трябва да отговарят на възрастта и да бъдат насочвани от въпросите на нашите деца. Идеалният вариант е с времето да провеждаме поредица от разговори, в които да наслагваме следващия пласт информация с увеличаването на разбирането на нашите деца. (Вж. края на тази статия за полезни източници.)

Исус им е дал пример

Исус е дал съвършен пример за всеки (вж. Йоан 8:12). Като възрастни, ние имаме възможността и отговорността да бъдем пример. Един от най-добрите начини, по който можем да помагаме на децата си, е самите ние да бъдем модел за безопасни избори. Децата забелязват как родителите им се отнасят с другите и как им позволяват да се отнасят с тях самите. Ако сте във връзка или пристрастяване, които поставят вас или семейството ви в опасност, моля ви, потърсете помощ. Свържете се с гражданските власти и професионалисти, както и вашия епископ

ВИЖТЕ МАЛКИТЕ СИ ДЕЦА, ОТ ДЕЙВИД ЛИНДЗЛИ © 1983

или президентка на Обществото за взаимопомощ, които могат да ви насочат към подходящи източници за помощ в Църквата и общността. Вие заслужавате безопасност и уважение.

Ние също така трябва да даваме пример за грижа за нашата духовна сила. Децата виждат ли ни да се молим? Знаят ли, че четем Писанията? Чували ли са нашите свидетелства? Обличаме ли „Божието всеоръжие“ всяка сутрин като семейство преди да излезем в света? (вж. Ефесяните 6:11–18, Учение и завети 27:15–18).

Исус се е застъпвал за тях

Исус е осъждал хората, които нараняват децата (вж. Матей 18:6). Ние също трябва да се застъпваме за децата в нашия живот.

„Децата имат нужда другите да говорят вместо тях– казва старейшина Далин Х. Оукс, първи съветник в Първото президентство, – нужни са им хора, които да вземат решения, поставящи тяхното добруване над егоистичните интереси на възрастните“[6].

Въпреки че не трябва да бъдем параноични и прекалено подозрителни към другите, ние следва да бъдем бдителни за потенциални опасности и да взимаме мъдри решения за осигуряване на безопасна среда. Ръководителите в Неделното училище за деца трябва да следват насоките за предотвратяване на насилие над деца[7] – има сигурност в това в стаята да присъстват двама учители и член на президентството да проверява какво се случва в часовете.

Родители и ръководители следва да се съветват заедно и да преценяват дали могат да вземат допълнителни предпазни мерки, за да предотвратят конкретни заплахи. Например много църковни сгради имат прозорци във вратите на класните стаи. Ако във вашата сграда няма такива, бихте могли да оставяте вратите леко отворени по време на уроците или да говорите с отговорника за сградите и съоръженията, за да проверите дали е възможно да се поставят прозорци. Независимо от призованията си, всички възрастни могат да бъдат внимателни по време на църковните събрания и да помагат при нужда, като например да приветстват посетители, които обикалят коридорите, или да насърчат излязло от стаята дете да се върне.

За съжаление, понякога деца биват наранявани от други деца. Ако забележим и минимален тормоз или неуместен физически контакт в Църквата или където и да е, трябва да се намесим незабавно. Ако сме ръководители, трябва да бъдем готови да говорим със съответното семейство, дори когато това причинява неудобство, за да се погрижим за безопасността на всички деца. Говорете със състрадание и яснота, за да създавате култура на доброта.

Ако счетете, че дадено дете бива наранявано, трябва веднага да споделите тези тревоги със съответните граждански власти. В много страни има телефонни номера, на които може да се получава помощ за намеса при кризисни ситуации, информация и подкрепа. Също така следва да споделим с епископа, ако имаме подозрения за насилие, особено в случаи, когато някой използва Църквата, за да си осигури достъп до деца. Освен да вземе мерки, за да предотврати бъдещ достъп на извършителя до деца, епископът може да предложи утеха и подкрепа на жертви и да им помогне да се свържат с допълнителни източници от Семейните служби (Family Services, църковен отдел за подпомагане на семейството).

Исус ги е благославял едно по едно

Исус е познавал децата и ги е благославял едно по едно (вж. 3 Нефи 17:21). По подобен начин, ние трябва да опознаваме всяко дете поотделно и да помагаме конкретно на него.

Как можем да направим Църквата по-безопасна за деца със здравословни проблеми? Имаме ли план да помагаме на деца с увреждания в Неделното училище за деца? Уроците в Неделното училище за деца, които

ФОТОИЛЮСТРАЦИЯ ОТ ШАНЕА ДЖАНИС ЕЙСБАЛ

преподаваме, притесняват ли деца с различни семейни обстоятелства? Какво още бихме могли да правим, за да ги включваме повече?

Расистки коментари, снизходителни забележки за други култури и осъждащо отношение към членове на други вероизповедания нямат място в споделяните от нас послания. В един урок в Неделното училище за деца момче не говорило езика толкова добре, колкото останалите деца. За да се чувства добре по време на урока, учителите се погрижили да разпечатат материали и на двата езика. Простите действия на внимание показват на децата, че ние ги познаваме и се грижим за тях индивидуално, като така им даваме пример, който да следват.

Възможно е да открием, че някои деца имат нужда от незабавна помощ. Например, въпреки че промените в настроението са нормална част от израстването, ако едно дете е гневно, затворено в себе си или тъжно в продължение на няколко седмици, възможно е наличието на сериозен проблем, за който да е необходима професионална помощ. Макар праведните навици като молитва и изучаване на Писанията да са важни, често за хората, които се борят с възникващо умствено разстройство или със скрита травма, е необходима повече подкрепа. Пренебрегването на ситуацията няма да реши проблемите. В много райони епископите могат да предоставят финансова подкрепа на отделни членове и семейства за получаване на консултации чрез Семейните служби или други социални служби.

Господ им е давал сила

Докато е пазел децата, Исус също им е давал сила. Давал е децата за пример (вж. Матей 18:3). След Неговото посещение на Американския континент, малките деца имат способността да учат възрастните на „чудни неща“ (3 Нефи 26:16).

Можем да даваме сила на децата, които познаваме, като ги учим да разпознават как Духът им говори и след това да следват Духа при вземане на решения – да им помагаме да създадат вътрешен филтър, който ръководи действията им. Сестра Джоунс учи: „От основно значение е да помагаме на децата да изградят своя вътрешна логика да желаят да (вземат правилни решения)“[8]. Следват идеи, дали сили на други семейства:

- Майка научила децата си да обръщат внимание на „странни чувства“ и да внимават за хора, които изглежда ги подмамват. Този съвет дал резултат, когато някакви хора се опитали да убедят сина ѝ да ги последва в тоалетната, а той се вслушал в предупредителното чувство и отказал.
- Семейства предварително създават „план за измъкване“, който да прилагат, когато се натъкнат на нещо, което може да им навреди. Например планът за измъкване на едно семейство се нарича „изключи и кажи“ – състои се от изключване на монитора на компютъра и незабавно информиране на родител, ако на екрана се появи непристойно изображение. Техните деца не трябва да се чудят какво да правят с неподходящите медии – те знаят какво да правят!
- Друго семейство има кодова дума, която децата им могат да изпратят като съобщение или да кажат по телефона, ако се налага да бъдат прибрани незабавно.
- Можете да помогнете на децата да се упражнят да казват „Не!“, когато някой се опитва да ги убеди да направят нещо,

ФОТОИЛЮСТРАЦИЯ ОТ АНДЖАЛИЙ ДЖАКСЪН

което ги кара да се чувстват неудобно. Всяко дете следва да знае как може да потърси помощ, като трябва да продължат да я търсят, докато са в безопасност.

Нашата роля като родители

Нека отново си спомним описаното в 3 Нефи 17, когато Исус „взе(ма) малките им деца едно по едно и ги благосл(авя), като се мол(и) на Отца за тях. … и (биват) заобиколени от огън; и ангелите им служ(ат)“ (стихове 21, 24). Може би основна поука от този разказ е не само да ни научи колко са важни децата, но и да покаже каква трябва да бъда *нашата* роля като възрастни. Ние се грижим за следващото поколение. *Ние* трябва да бъдем ангелите, които заобикалят децата и им служат. Нека продължаваме да гледаме към Исус като наш съвършен пример и да полагаме най-добрите си усилия децата да бъдат в среда на обич и защита. ■

БЕЛЕЖКИ

1. Прочетете препратките под всеки раздел на тази статия, за да разберете каква точно е случката в Писанията.
2. Вж. “Child Maltreatment (Child Abuse),” World Health Organization, who.int/violence_injury_prevention/violence/child/en.
3. Джой Д. Джоунс, „Справяне с порнографията: защита, реакция, изцеление“, *Лиахона,* окт. 2019 г., с. 38.
4. Джой Д. Джоунс, „Справяне с порнографията“, с. 39, 40.
5. Джой Д. Джоунс, „Справяне с порнографията“, с. 39.
6. Далин Х. Оукс, „Защитавайте децата“, *Лиахона,* ноем. 2012 г., с. 43.
7. Вж. “Preventing and Responding to Abuse,” newsroom.ChurchofJesusChrist.org.
8. Джой Д. Джоунс, „Справяне с порнографията“, с. 40.

ПОЛЕЗНИ ОНЛАЙН ИЗТОЧНИЦИ

- OvercomingPornography.ChurchofJesusChrist.org
- “Abuse,” Gospel Topics, topics.ChurchofJesusChrist.org

ПРЕПОРЪКИ ЗА ПРЕДПАЗВАНЕ НА ДЕЦАТА

У дома

- Изгответе семеен план за избягване на непристойни материали в медиите или излизане от вредни ситуации.
- Говорете по подходящ за възрастта начин за тялото, сексуалността и интимността.

В Църквата

- Следвайте църковните насоки при преподаване, според които трябва да има двама присъстващи възрастни във всяка стая.
- Насърчавайте култура на добронамереност и не позволявайте подигравки и тормоз.

От старейшина Джони Л. Кох
От Седемдесетте

Да бъдеш или да си бил – това е въпросът

От нас се очаква да отсъждаме. Трябва да правим това. Но ние *не* трябва да категоризираме хората или да им поставяме етикети.

Преди няколко години със съпругата ми посетихме замъка Кронборг в Хелзингьор, Дания. Този замък става известен чрез пиесата на Уилям Шекспир *„Хамлет“*. Докато се разхождахме из коридорите на замъка, се сещахме за сцени и диалози от пиесата, особено знаменития въпрос на Хамлет: „Да бъдеш или да не бъдеш – това е въпросът“.

Но след това се сетих за един много по-важен въпрос, който да си зададем: „Да бъдеш или да *си бил* – това е въпросът“.

Допускане на възможност за подобрение

За съжаление често използваме етикети, когато говорим за другите. Например може би казваме неща като:

- *„Старейшина Браун е мързелив мисионер“*. Вместо това следва да казваме: „Старейшина Браун напоследък не се е трудил особено, но вярвам, че може да се справя по-добре“.
- *„Мери не е религиозен човек“*. Вместо това следва да казваме: „Мери не е била заинтересована от религията, но може да почувства Духа, ако споделя свидетелството си с нея“.

Когато кажем, че някой *е* нещо, е възможно да му поставим етикет, да съдим без допускане на възможност за промяна и подобрение. Но когато кажем, че *е бил,* ние изразяваме своята вяра, че растежът и развитието са възможни.

ИЛЮСТРАЦИИ ОТ ДЕЙВИД ГРИЙН

Неправилно ли е да отсъждаме?

Повечето преводи на Библията предлагат следната версия на казаното от Спасителя: „Не съдете, за да не бъдете съдени“ (Матей 7:1). Но Преводът на Джозеф Смит дава следното пояснение: „Не съдете *несправедливо, … но съдете със справедливо отсъждане“* (в Матей 7:1, Ръководство към Писанията; курсив добавен).

Наистина е приемливо и дори се очаква от нас да отсъждаме, когато преценяваме, оценяваме и се опитваме да разберем ситуации и да вземаме решения. И е особено важно да отсъждаме справедливо във взаимоотношенията си с хората.

Например трябва много внимателно да преценим с кого да сключим брак, с проницателност да разберем какви са нечии намерения или да преценим нечии възможности да се справи с професионално назначение.

Винаги трябва да преценяваме действията или качествата на хората по Господните стандарти, както са изложени в Светите писания и словата на пророците. Най-вече трябва да сме сигурни, че нашите отсъждания не категоризират нараняващо, не налагат бързи стереотипи и не поставят несправедливи етикети.

Способност за промяна

Ние отсъждаме несправедливо, когато неточно описваме други хора, особено ако чрез тези действия намекваме, че те не могат да се променят. Във всички наши взаимоотношения с другите следва да помним, че поради единителната жертва на Господ, всеки от нас има способността да става по-добър. Обмислете следните дадени от Спасителя примери:

- Той казва на жената, хваната в прелюбодеяние: „Иди си, отсега не съгрешавай вече“ (Йоан 8:11).
- На единия от мъжете, разпънати заедно с Него, казва: „Днес ще бъдеш с Мене в рая“ (Лука 23:43).
- След Своето възкресение Той продължава да вижда потенциала на Петър и да го обучава, въпреки че Петър се е отрекъл от Него три пъти (вж. Матей 26:34 и Йоан 21:15–17).
- Той казва на Савел, който е преследвал светиите, да се покае. Савел, наречен след това Павел, се подчинява и става праведен. (Вж. Деянията 9:3–6.)

Господ Исус Христос изобилно е давал втора възможност, а също и трета, и четвърта. Учи ни да прощаваме „до седемдесет пъти по седем“ (Матей 18:22). Единствено Той е живял съвършен живот на тази земя, но поради Неговия живот, Неговите учения, Неговата единителна жертва и Неговото Възкресение, както и чрез обредите на Неговото Евангелие, ние можем един ден също да станем съвършени. Да говорим относно нашите братя и сестри по начин, който изразява неверие в тяхната способност да се променят, също изразява неверие в силата на Спасителя и Неговото Единение.

Отвън и отвътре

Житейски факт е, че често отсъждаме (и се отсъжда спрямо нас) на база първи впечатления. Но има опасност да отсъждаме неправедно, когато отсъждаме единствено на база първи впечатления и така пропускаме да оценим истинския характер на човека.

Господ не гледа „както гледа човек, понеже човек гледа на лице, а Господ гледа на сърце“ (1 Царе 16:7). Исус нарича лицемерите на своето съвремие „варосани гробници, които отвън изглеждат хубави, а отвътре са пълни с… всякаква нечистота“ (Матей 23:27).

Спасителят не учи, че добрият външен вид не е необходим, а че вътрешният характер на мъжа или жената (нравственото и духовно състояние) е много по-важно. Помислете за нашите величествени храмове – районът около тях е красив, но много по-важни са обредите, които се изпълняват вътре.

Също така от мисионерите се очаква да поддържат стандарти за обличане и външен вид. Чрез своята чистота, скромно облекло и използването на порядъчен език, те дават добър пример на хората, на които представят Евангелието на Исус Христос.

Дарът за разпознаване

Важно е да търсим дара за разпознаване, когато се опитваме да отсъждаме справедливо. В Ръководство към Писанията е дадено следното определение на дара за разпознаване: „Да разбереш или

да узнаеш нещо чрез силата на Духа. … Той включва разбиране за истинския характер на хората и на източника и значението на духовните прояви“ („Разпознаване, дар за“).

Понякога хората, които отвътре са зли, използват светска привидност, за да се опитват да ни накарат да мислим, че са достойни за подражание. Те са „мъдри в своите очи и… разумни пред себе си“ (Исайя 5:21, 2 Нефи 15:21). Спасителят е могъл да вижда отвъд това представление и е могъл да различава силата на характера и искрените намерения на сърцето дори сред най-смирените и потиснатите.

Алма отсъжда справедливо по този начин, когато се обръща към тези, които са били „презирани от всички човеци заради бедността им“, но въпреки това благославяни, защото са станали „смирени по сърце“ (вж. Алма 32:5–8).

Трябва да помним, че „това, което е от Божия Дух, … се изпитва духовно“ (1 Коринтяните 2:14). Когато виждаме другите така, както Отца в Небеста ги вижда, дарът за разпознаване ни позволява да упражняваме справедливо отсъждане.

Справедливо отсъждане

Всеки ден от живота си преценяваме, оценяваме и се опитваме да разберем. Но Господ очаква да правим това по справедлив начин. Като ученици на Господ Исус Христос, нашите думи и действия трябва да показват, че сме милостиви, любящи и готови да помагаме.

Като справедливи съдии, ние трябва да се грижим да обръщаме повече внимание на характера на даден човек, отколкото на външния вид. В същото време трябва да помним, че всеки ден създаваме първи впечатления чрез начина, по който изглеждаме и използваните от нас думи. Повечето хора ще бъдат привлечени да разберат повече за нашия характер и посланието на Евангелието, ако нашият външен вид отразява високата стойност на нашето послание.

Нашият Господ и Учител, Исус Христос, ни е показал съвършен образец за следване в стремежа ни да отсъждаме праведно. Ние трябва точно като Него да търсим равновесие между това, което се случва на повърхността, и случващото се в самия човек. ■

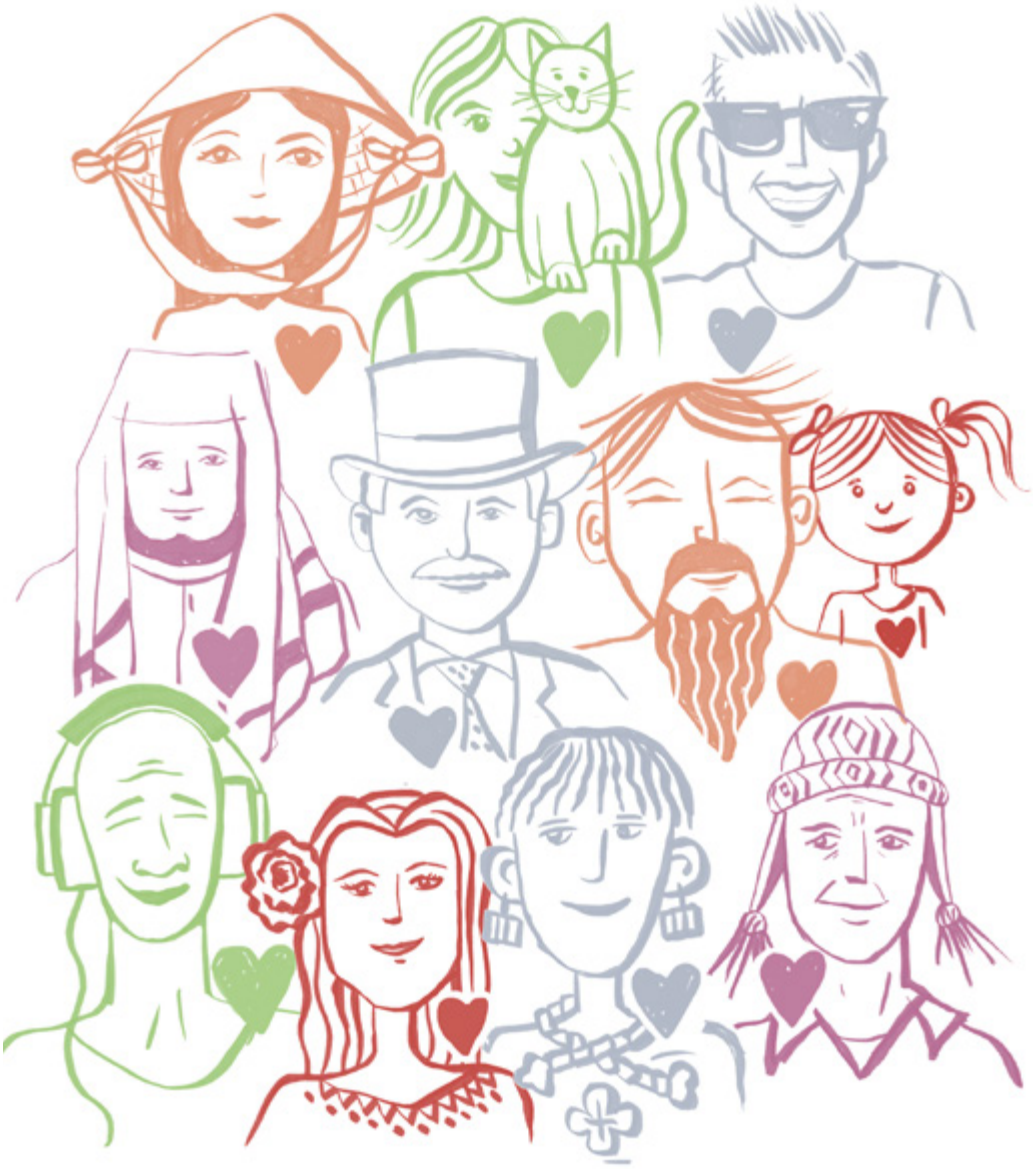

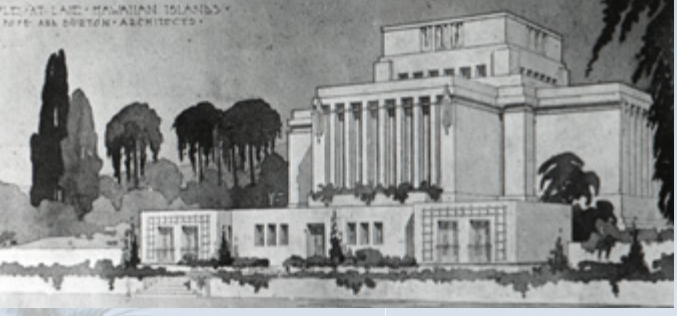

Архитектурна скица от архитектите Хайръм Поуп и Харолд У. Бъртън.
Вдясно: Един от четирите фриза на храма, изобразяващи четири диспенсации на Евангелието.

Декоративна чиния с изображения на първите осем храма на Църквата. Лайе е в центъра най-отдолу.

В средата: Президент Хибър Дж. Грант в Лайе за освещаването на храма.
Горе: Президент Джозеф Ф. Смит (крайно ляво) в Лайе. Той освещава терена за храма през юни 1915 г.

Фриз с тема „Майчинство“, скулптор: Авард Феърбанкс.
Вляво: членове се събират при храма (1920 г.).

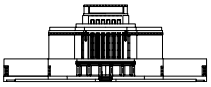

Храмът Лайе Хаваи

ЕДИН ВЕК НА СЪБИРАНЕ

Осветен преди 100 години, храмът Лайе Хаваи е позволявал на светиите да се събират, за да получават храмови благословии, когато Евангелието започва да се разпространява по цялата земя.

От Клинтън Д. и Анджела Р. Кристенсън

Авторите живеят в щата Юта, САЩ. Брат Кристънсън работи в Отдела за църковна история.

Една от големите мисии на Църквата на Исус Христос в последните дни е да осигурява храмови благословии на хората по света, както живи, така и починали. Пророкът Джозеф Смит учи, че „целта на събирането… на Божия народ във всички времена на света… била да се съгради дом (на) Господ, където Той да може да открива на Своя народ обредите на дома Си“[1].

В началото на 20-и век на земята има само четири действащи храма и всички те са в Юта. Затова физическото събиране в Юта е основният начин да се получи достъп до храмовите благословии. През 1919 г. това се променя. На 27 ноември 1919 г. президент Хибър Дж. Грант (1856 – 1945) освещава храма Лайе Хаваи. С това се отбелязва повратна точка във Възстановяването – храмовите благословии стават достъпни на много народи.

В много отношения храмът Лайе Хаваи е първият международен храм. Той веднага започва да служи на членове от Хаваи, Нова Зеландия, Самоа, Тонга, Таити, Япония и Австралия. С разрастването на Църквата в Тихоокеанския район и Азия, броят на благословените от този храм страни продължава да нараства.

Тази година се отбелязва 100-годишнината от това важно събитие в събирането на Израил от двете страни на завесата.

Събиране от Самоа

Островите на Самоа са разположени на около 4 000 километра от Хаваи. През 1919 г. Джон К. Адамс, президентът на мисия в Самоа, казва: „С построяването на храма в Лайе, членовете тук бяха обзети от силното желание да натрупат достатъчно от благата на този свят, за да могат да посетят храма“. Например Аулелио Анае е служил като мисионер доброволец в продължение на 20 години. Поради продължителната жертва, той няма достатъчно пари, за да пътува до Хаваи. Затова брат Анае продава всичките си притежания и успява да събере между 600 и 700 американски долара[2]. Брат Анае и други самоанци жертват всичко, за да могат да се преместят в Лайе през 20-те години на 20 в.

Семейство Леота пристига в Хаваи на Нова година през 1923 г. Седемгодишната Вайлине Леота си спомня: „Най-хубавата гледка на света… беше да видим храма

ФОТОГРАФИЯ НА ФРИЗ НА ХРАМА ЛАЙЕ ХАВАИ, ПРЕДОСТАВЕНА ОТ БИБЛИОТЕКА ЗА ЦЪРКОВНА ИСТОРИЯ; ВЕЧЕРНА ФОТОГРАФИЯ НА ХРАМА ЛАЙЕ ХАВАИ, ОТ КАРЛА ДЖОНСЪН

за пръв път“[3]. Само две седмици по-късно родителите на Вайлине, Айвао и Матала, получават своето надаряване, запечатани са като двойка и децата им са запечатани за тях. Семейство Леота служат вярно в храма в продължение на 50 години и са погребани „близо до храма, който обичат толкова много“[4]. Днес стотици от техните верни потомци живеят на всички Хавайски острови.

Една невъзможна задача

Докато много членове из Тихоокеанския район напускат родните си земи и имигрират в Хаваи, много райони и клонове от различни страни организират групови пътувания до храма. Тази духовна форма на събиране осигурява начин за членовете на Църквата да пътуват с цел получаване на храмови обреди и след това да се завърнат у дома и да изграждат Църквата в собствените си страни.

По време на освещаването президент Грант се моли Господ да проправи пътя за светиите в Нова Зеландия и всички Тихоокеански острови да изготвят своите генеалогии, за да могат да посетят храма и да станат спасители за предците си.

Храмовите пътувания започват с група светии от племето Маори от Нова Зеландия само шест месеца след освещаването. Въпреки че се намират на 8 000 километра разстояние, тези светии с радост приемат новината за освещаването.

Уаймате и Хеени Анару силно желаят да се включат в първата група, която ще пътува до храма. Но задачата изглежда невъзможна, поради бедността на семейството и цената на пътуването от 1 200 новозеландски паунда – солидна сума. Трябва им чудо.

В продължение на години семейство Анару следва напътствията на пророка и събира генеалогична информация. Тези записки са трупани, докато семейство Анару очаква да се случи чудо. Синът им Уиуини познава вярата на родителите си: „Майка беше напълно сигурна, че един ден щеше да коленичи с татко до храмовия олтар“.

И чудото наистина се случва. Уаймате успява да сключи договор с новозеландското правителство за продажба на земя за голям проект. Доходът от този проект осигурява достатъчно предплата в брой, за да покрие разходите за пътуването до Хаваи. Уаймате и Хеени превъзмогват страха си от презокеанските пътувания и пристигат в Хаваи на 14 май 1920 г. с група от 14 светии. Те получават своето надаряване и са запечатани. Невъзможното се случва.

Историята на семейство Анару е само една от хилядите истории на светии от последните дни, които пътуват до храма Лайе Хаваи, за да приемат обреди и да получат в дома на Господ предлаганите от Него обещания. За това е нужна голяма жертва, но чрез нея светиите стават по-силни и се завръщат по родните си места, подготвени да водят Църквата[5].

Духовно събиране от Азия

След Втората световна война и повторното организиране на Църквата в Япония, светиите организират първото пътуване до храма от Азия. През 1965 г. самолет със 165 отдадени светии лети от Токио до Хаваи, за да получат храмовите обреди. Това пътуване дава невероятна сила на Църквата в Япония. Деветдесет и пет процента от тези членове остават активни в Църквата. Петима от тях

ФОТОГРАФИЯ НА РОЗОВО ЦВЕТЕ ПРЕД ХРАМА ЛАЙЕ ХАВАИ, ОТ ЕРЪН Б. ПАЙК

1850

1850 г.: Мисионери пристигат в царство Хаваи, за да проповядват възстановеното Евангелие.

1855 г.: Джозеф Ф. Смит отслужва своята първа мисия в Хаваи.

1875

1865 г.: Църквата закупува земя в Лайе, където построява сграда за събрания. През 1916 г. сградата е преместена, за да се направи място за храм.

1900

1915 г.: Президент Джозеф Ф. Смит обявява строежа на храма Лайе Хаваи.

27 ноември 1919 г.: Храмът е осветен от президент Хибър Дж. Грант (на снимката горе, в центъра).

1920 г.: Уаймате Анару пътува до храма от Нова Зеландия.

1925

1923 г.: Семейство Леота (долу) се премества в Лайе от Самоа.

по-късно стават президенти на храм в родната си страна, включително старейшина Йошихико Кикучи, първият висш ръководител от Япония[6].

През 1970 г. група светии от Корея пътуват до Лайе. Чой Юук Уан, президент на клон, казва: „Отидохме до храма, отворихме умовете си и ни се разкри как можем да получим спасение. Вечният план стана реален и свидетелствата ни бяха укрепени толкова много, че е трудно да го опишем. Каква голяма благословия имат членовете от Корея с възможността да посещават храма“[7].

Събиране на починалите ни предци

Когато хората от един народ получат достъп до храмовите обреди, те предоставят Господните благословии не само на живите в тази страна, но и на хората от този народ, които вече са от другата страна на завесата. Тази благословия се дава на членовете в азиатските страни, в които в продължение на векове щателно е записвана генеалогична информация.

Родителите на Куаи Шуун Лунг емигрират от Китай в Хаваи. Той е роден в Кауай през 1894 г. и е кръстен през 1944 г. на 50-ия си рожден ден. Един ден брат Лунг води урок по семейна история и казва на класа: „Една нощ имах видение, в което видях много от моите починали предци да ме канят да извърша работата за тях“. Три дни по-късно той получава генеалогична информация от своята леля в Китай: 22 страници текст на китайски с информация за предците му чак до 1221 г. сл. Хр. Той, синът му Глен и снаха му Джулина са извършили хиляди храмови обреди за своето семейство. Глен и Джулина по-късно вярно служат като президентска двойка на храма Лайе Хаваи от 2001 до 2004 г.[8].

Събирането продължава

Разположен сред Тихия океан между Американския континент и Азия, храмът Лайе Хаваи предлага храмовите благословии на много народи. Така събирането на Израил се превръща в духовно събиране, в което членовете могат да получават храмови благословии, след което да се завръщат да изграждат Църквата в родните си страни. Тази възможност е подпомагала разпространяването на възстановеното Евангелие сред много култури и народи от двете страни на завесата.

Докато отбелязваме 100-годишнината от построяването на храма Лайе Хаваи, имаме привилегията да бъдем свидетели на този важен момент от Възстановяването и изпълнение на даденото в Книгата на Мормон пророчество на пророка Яков: „Велики са обещанията Господни за онези, които са на островите в морето“ (2 Нефи 10:21). ■

БЕЛЕЖКИ

1. *Учения на президентите на Църквата: Джозеф Смит,* 2008 г., с. 445.
2. Вж. James Adams Argyle, comp., “The Writings of John Q. Adams,” 14, FamilySearch.org.
3. Вайлин Леота Нико, цитирана в Clinton D. Christensen, comp. *Stories of the Temple in Lāʻie, Hawaiʻi* (2019), 70–71.
4. Aivao Frank Leota (1878–1966), FamilySearch.org.
5. Вж. Christensen, *Stories of the Temple in Lāʻie, Hawaiʻi,* 64–65.
6. Вж. Christensen, *Stories of the Temple in Lāʻie, Hawaiʻi,* 114–17.
7. Чой Юук Уан, цитиран в “Going to the Temple Is Greatest Blessing,” *Church News,* Apr. 17, 1971, 10.
8. Вж. Christensen, *Stories of the Temple in Lāʻie, Hawaiʻi,* 166.

1950

1965 г.: При първото пътуване до храма от Азия, 165 светии от Япония пристигат в Хаваи.

1970 г.: Светии от Корея се присъединяват към тези от Япония при друго пътуване до храма.

1975

13 юни 1978 г.: Президент Спенсър У. Кимбъл повторно освещава храма след значително разширяване. Той и президент Н. Елдън Танър (горе) посещават и Полинезийския културен център.

2000

21 ноември 2010 г.: След сеизмично укрепване на сградата и основен ремонт, президент Томас С. Монсън отново освещава храма.

2015

Отведени при Моника

Когато живях в Сао Пауло, Бразилия, опознах една специална жена на име Граса. Тя беше прекрасна и добра жена, която се сприятеляваше с всички.

Граса беше моя колежка като посещаваща учителка. Тя бе майка на три деца, работеше на половин работен ден, нямаше кола, нито телефон, но това не я спираше да служи.

От моя балкон можех да видя един от прозорците на дома ѝ. Когато беше свободна, Граса слагаше червен плат на прозореца, за да покаже, че е готова да отидем на посещение. Тя никога не търсеше

Граса слагаше червен плат на прозореца си, за да покаже, че е готова да отидем на посещение.

извинения да не служи. Често съм мислила за сигнала на Граса и нейния прекрасен пример за вярност и простичка служба.

Помня едно наше преживяване. Бяхме се подготвили и молили преди да посетим една от нашите сестри. Когато доближихме дома ѝ, осъзнахме, че всъщност бяхме дошли до къщата на друга сестра! Тази сестра, майка на две малки деца, беше една от възложените ни за посещаване, но през онзи ден не бяхме планирали да я видим. Тъй като вече бяхме там, почукахме, но никой не отговори.

Решихме търпеливо да почакаме. След известно време тази сестра на име Моника излезе и ни каза, че е заета. Забелязахме, че беше изморена и готова да се разплаче. Когато ѝ казахме, че сме дошли да помогнем, тя ни покани да влезем. Бебето ѝ плачеше, затова ѝ казахме да се погрижи за него, а ние щяхме да почакаме. Когато Моника се качи на втория етаж с бебето, ние се заловихме за работа, почистихме няколко стаи и сгънахме всички дрехи, които открихме.

Когато Моника видя колко добре изглеждаше къщата ѝ, тя започна да плаче, разтвори сърцето си за нас и сподели някои от трудностите си. Обещахме да ѝ помогнем и казахме на президентката на Обществото за взаимопомощ какви бяха нейните трудности. Следващата неделя Моника дойде на църква.

Тя стана активна, щастлива сестра, а ние продължихме да ѝ служим с обич и грижа. Нейните трудности не изчезнаха, но тя можеше да се справя с тях с повече вяра и смелост в резултат на активността ѝ в Църквата.

Много съм благодарна за примера на Граса, докато служехме заедно. Ние се молихме за напътствие и Бог ни отведе при Моника. ■

Росана Соарес, Юта, САЩ

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ СТАН ФЕЛОУС

Те посадиха семе в сърцето ми

Почувствах, че трябва да кажа на сестрите, които първоначално ме бяха учили, че съм се присъединила към Църквата и че те бяха посадили семето на възстановеното Евангелие в сърцето ми.

Откъде съм дошла? Какво да правя тук? Къде ще отида след този живот?

Когато бях на 29, тези въпроси не излизаха от ума ми. Родителите ми бяха починали. Тъгувах за първородния си син, който умря като бебе. Имах още три деца, за които да се грижа и животът ми беше изпълнен с трудности.

Господ започна да отговаря на въпросите ми, като доведе две млади мисионерки до дома ми. Когато ги поканих у дома, те попитаха дали в живота ми нещо липсва. Казах им за моите родители и сина ми. Казах им как просто не е честно да имаме деца и да създаваме семейства, ако всичко просто приключва при смъртта. Попитах дали някога щях отново да видя моите родители и сина си.

„Марта – казаха те, – можеш да бъдеш със семейството си завинаги“.

Радост изпълни сърцето ми. Исках да науча повече. При следващото си посещение те ме научиха повече за Евангелието на Исус Христос. Дадоха ми Книгата на Мормон и ме поканиха да я прочета и да попитам Бог дали тя е Негово слово. Приех поканата им. Когато се молих, Божият отговор дойде ясно като слънцето по пладне. В сърцето си знаех, че тя е истинна.

За съжаление, когато започнах нова работа, изгубих връзка с мисионерките. През последвалите месеци бракът ми приключи и се опитвах да започна нов живот с децата си.

След време се омъжих отново. Един ден моят съпруг ми каза, че Бог липсва от живота му. Решихме да посетим църквата, която преди е посещавал. Когато влязохме в сградата, видях Книга на Мормон на масата във фоайето. Това беше същата църква, за която бях научила по-рано! Обичах да чувствам Духа там. Когато си тръгнахме, попитах съпруга си как мога да бъда кръстена.

„Трябва да бъдеш учена от мисионерите“ – каза той.

„Бях учена преди пет години!“ – отговорих аз.

С децата ми бяхме учени на уроците. Нашето кръщение беше най-щастливият ден в живота ни.

Няколко години по-късно почувствах, че трябва да кажа на сестрите, които първоначално ме бяха учили, че съм се присъединила към Църквата. Във Фейсбук открих група на завърнали се мисионери от мисия Бразилия Санта Мария. В нея беше една от сестрите, които ме бяха учили. Изпратих ѝ покана за приятелство и писах коя съм, как съм станала член на Църквата, че се бяхме запечатали като семейство в храма и че синът ми отслужваше пълновременна мисия. Казах ѝ как всичко това беше възможно, защото тя и колежката ѝ бяха посадили семето на възстановеното Евангелие в сърцето ми. ■

Марта Алгарве, Санта Катарина, Бразилия

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ РАФАЕЛ ЛОПЕЗ

Напълних две торби с храна и се отправих към дома на сестра от моя район.

Благословия бонус

Съпругата ми Кармен тъкмо беше родила първото ни дете, когато бях призован да бъда епископ на нашия район. Тогава изпитвахме финансови трудности. Тежко ми беше да издържам семейството си и в същото време да се грижа за членовете на нашия район.

Една неделя забелязах една самотна майка с четири малки деца в събранието за причастие. Тя седеше на последния ред в залата и полагаше всички усилия децата ѝ да бъдат тихи. Знаех, че тя също имаше финансови трудности, но не беше идвала да поиска помощ. Изминаха седмици и всяка неделя тя идваше на църква с децата си.

Един ден получих заплатата си. Благословен с бонус към нея, реших да го изхарча, като закупя материалите за належащ ремонт в дома ми. Но докато пътувах до строителния магазин, се сетих за тази сестра и децата ѝ. Почувствах, че трябва да използвам допълнителните средства, за да купя храна за тях. Обадих се на Кармен и ѝ казах какво бях почувствал, че трябва да направя. Тя се съгласи.

Докато пазарувах, видях едни бисквити. Помислих си, че на децата ще им хареса нещо сладко. Напълних две торби с храна и се отправих към дома на тази сестра.

Няколко пъти почуках на старата дървена врата. Тъкмо щях да си тръгвам, когато вратата най-накрая се отвори. „Епископе – каза сестрата, – изненадана съм да ви видя тук“. Изведнъж децата ѝ се показаха на вратата.

„Донесох ви малко храна“ – казах аз.

Една от дъщерите ѝ откри бисквитите и извика: „Бисквити!“ Нейните братя и сестри с вълнение я заобиколиха. Седемгодишната дъщеря ме прегърна. „Благодаря ви, епископе!“ – каза тя.

Погледнах в дома им и видях, че тази сестра переше в един леген на пода. Те нямаха маса и спяха на един матрак на пода. Осъзнах в каква голяма нужда се намираха те. Погрижих се те да получат маса и всеки да има легло.

Това преживяване ми помогна да осъзная как Господ води и благославя Своите служители. Нямаме нужда от специално призование, за да помагаме на своите братя и сестри. Просто трябва да бъдем в хармония с Духа, да разпознаваме кой има нужда от нашата помощ и да сме готови да бъдем инструменти в Господните ръце. ■

Роберто Атункар Нието, Лима, Перу

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ ALE + ALE, МОРГАН ГАЙНИН

Две изпълнени с благодарност страници

Моят баща цял живот е страдал от ниско самочувствие и усещане, че не става за нищо. Бил отгледан от баща алкохолик, който често му е казвал колко е безполезен. Благодарна съм, че самият той не е станал алкохолик, но никога не казваше на мен и моите братя и сестри, че се гордее с нас, нито ни хвалеше за нещата, които вършехме добре. Докато израствах, полагах усилия той да бъде доволен от мен, но никога не бях достатъчно добра. Това внасяше напрежение в нашите взаимоотношения.

Един път споменах това на моя мъдър епископ. Той ме посъветва да напиша писмо на моя баща и да му кажа всичко, за което съм му благодарна. Това изобщо нямаше да ми бъде лесно. Раните ми бяха дълбоки и не исках моето благодарствено писмо да се изпълни с негодуване. Затова се помолих. Когато Духът започна да ме води, причините да бъда благодарна на моя баща започнаха да идват в ума ми. Отне ми време, но когато приключих, бях написала две пълни страници.

Пуснах писмото си без да знам как щеше да реагира баща ми. Но знаех, че неговата реакция не беше мой избор. Просто трябваше да погледна в собственото си сърце и да помня защо бях написала писмото.

На следващата сутрин се обади мащехата ми. Тя плачеше. Тя ми разказа как баща ми бе прочел писмото отново и отново, и отново. Каза, че не можел да говори с мен, защото твърде силно плачел.

„Благодаря ти! – каза тя. – Баща ти имаше нужда от това“.

По-късно през деня моят баща ми се обади, за да ми благодари. В продължение на няколко дни ми се обаждаше, за да ми казва колко много означава това писмо за него.

Иска ми се да кажа, че взаимоотношенията ни чудотворно се поправиха, но имаше още много работа за вършене. След време раните в сърцето ми започваха да се изцеляват и взаимоотношенията ни се подобриха. Накрая можах да му простя.

Няколко години по-късно, след тежка борба с рака, баща ми почина. Сигурна съм, че в момента той изпитва голяма радост, докато Спасителят му помага да се изцели от дългогодишния тормоз. Знам, че чрез силата на Единението на Исус Христос бях изцелена. Спасителят разбира нашите нужди и може да ни помага да премахваме отровата от болка и обида от душите ни. Знам, че благодарността, опрощението и обичта са силни лекарства за душата. ■

Елиз Дален, Юта, САЩ

Баща ми бе прочел писмото отново и отново, и отново. Не можеше да говори с мен, защото твърде силно плачел.

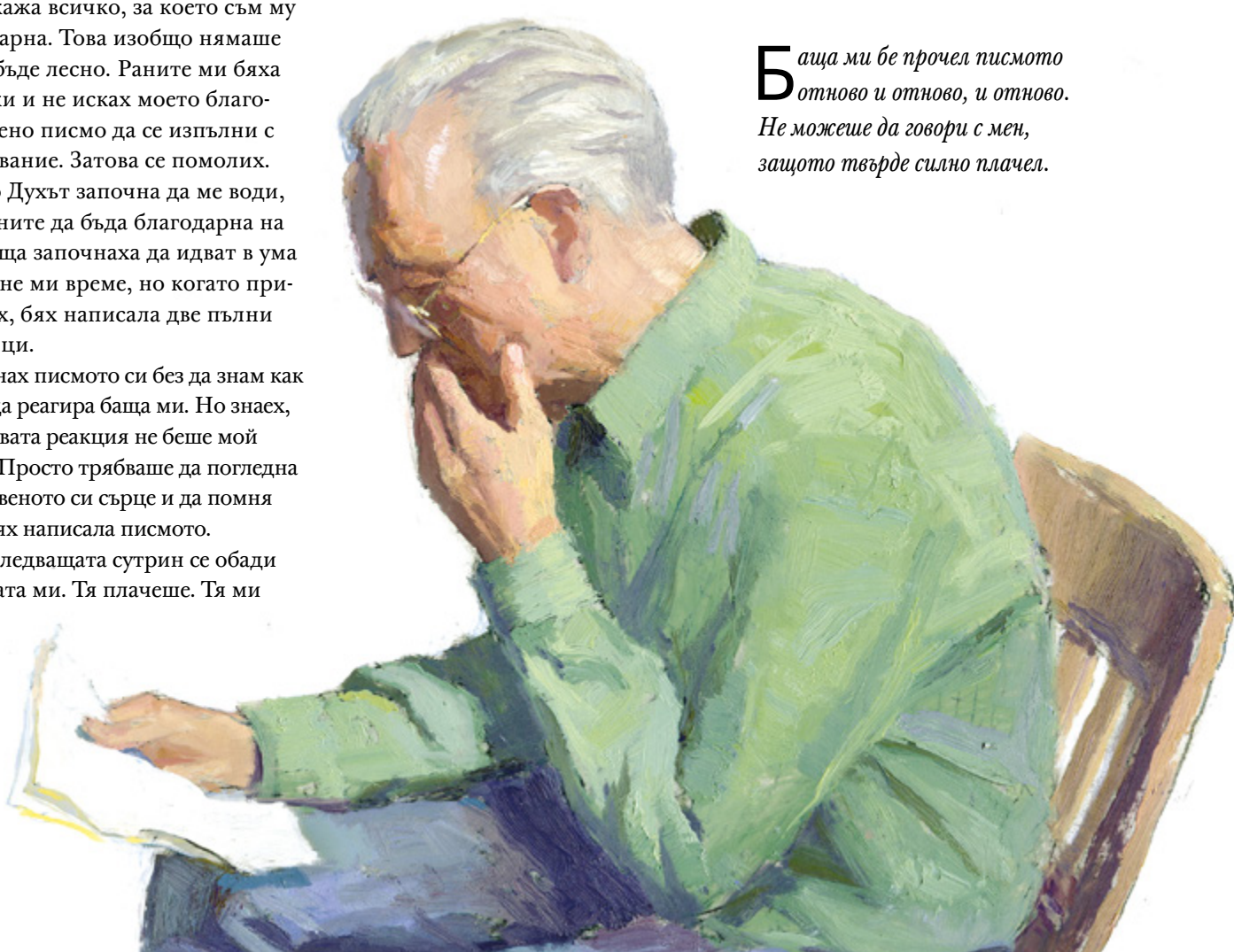

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ АЛЪН ГАРНС

От сестра Джой Д. Джоунс
Обща президентка на Неделното училище за деца

СПРАВЯНЕ С ПОРНОГРАФИЯТА:

ЗАЩИТА, РЕАКЦИЯ, ИЗЦЕЛЕНИЕ

Тези три израза на обич могат да помагат на децата ни в случай на излагане на порнографски материали.

Болка осъзнавам какво влияние има порнографията дори сред най-младите в обществото – нашите деца. Напаст с огромен обхват, порнографията може да предизвика срам, измама, изкривяване на чувствата, загуба на самоконтрол, тежко пристрастяване и тотално поглъщане на времето, мислите и енергията. Има належаща нужда всички ние – родители, семейства, учители, ръководители – наистина да виждаме и преценяваме случващото се с нашите деца и младежи и да ги предпазваме.

Любовта е сред най-великите от даровете на Бог. Да обичаме Бог и да обичаме своите ближни са двете големи заповеди, дадени ни от самия Спасител. Вярвам, че любовта също е нашето най-силно оръжие срещу порнографията.

Един популярен израз гласи: „Порното убива любовта“, но нека също помним, че любовта убива порното. Това не означава, че нашата любов към някой друг може да промени тяхното пристрастяване или дори поведение. Обаче любовта може да ни мотивира – в начина, по който се подготвяме, реагираме и слушаме – особено нашите деца. За да има някаква надежда да премахнем тази напаст от света, любовта трябва да бъде както в челните позиции, така и в основата на всички наши усилия.

Искам да предложа три израза на обич, върху които се надявам да се съсредоточаваме и които да прилагаме. Тези три израза на обич са свързани с три фази на излагане на порнография, които могат да преживеят нашите деца.

Първо, казваме „Обичам те“, като така наистина ги предпазваме. Второ, казваме „Все още те обичам“ чрез начина, по който реагираме на тяхното излагане на порнографията, било то умишлено или не. И трето, казваме „Винаги ще те обичам“, като им предлагаме любяща подкрепа в техните усилия към изцеление, ако са страдали от натрапчива употреба или пристрастяване. Във всяка фаза всичко зависи от любовта.

СНИМКА ОТ GETTY IMAGES, ИЗПОЛЗВАНА С ИЛЮСТРАТИВНА ЦЕЛ, ПОЗИРАТ МОДЕЛИ

Този проблем влияе на нашите момчета и момичета и не говорим за него достатъчно.

1 ЗАЩИТА: „ОБИЧАМ ТЕ“

Представете си дете, което обичате. Когато кажете на това дете „Обичам те“, какво означава това? В основата си означава, че ние осигуряваме защита, за да помагаме на хората, които обичаме, да бъдат възможно най-добри и да се справят с житейските трудности. Част от тази защита е създаването на силни и изпълнени с доверие и постоянство взаимоотношения. Такива взаимоотношения помагат за поддържане на близост с нашите деца. Като изграждаме силни взаимоотношения и предпазваме децата си и внуците си – и всяко друго дете – ние им осигуряваме сигурност, към която да се обърнат при нужда. Тази защита им помага да разберат кои са и осъзнаят каква е тяхната връзка с Бог. Чувството, че са ценени и обичани помага на децата да си представят и да разчитат на един любящ Небесен Отец, Който им дава напътствия, за да бъдат щастливи.

Разтревожена съм от факта, че много родители може би все още не осъзнават колко опасна е порнографията или си мислят, че това е проблем само на съседското момче. Този проблем влияе на нашите момчета и момичета и не говорим за него достатъчно.

Преди години със съпруга ми чухме една съдържателна история, която често сме повтаряли на нашите деца. Историята е за една стара гърмяща змия, която помолила едно минаващо край нея момче да я отнесе до върха, за може да види за последен път залеза, преди тя да умре. Първоначално момчето се поколебало, но змията обещала да не го хапе в замяна на пренасянето. След тази отстъпка, момчето внимателно пренесло змията до върха на планината, където заедно гледали залеза.

След като отнесло змията обратно в долината, момчето си приготвило вечеря и постеля за през нощта. На сутринта змията помолила: „Моля те, малко момче, ще ме отнесеш ли в моя дом? Настъпва време да напусна този свят и бих искала да се завърна у дома“. Момчето сметнало, че било в безопасност и че змията е спазила обещанието си, затова решило да отнесе змията у дома, както поискала от него.

Той внимателно я вдигнал, държал я близо го гърдите си и я отнесъл до нейния дом в пустошта, за да умре там. Точно преди да остави змията на земята, тя се обърнала и го ухапала по гърдите. Момчето извикало и хвърлило змията на земята. „Ти, змия такава, защо направи това? Сега със сигурност ще умра!“ Гърмящата змия го погледнала нагоре и се усмихнала: „Ти знаеше какво съм, когато ме вдигна“.

Виждам как в съвременния свят много родители дават на децата си змия. Говоря за смартфоните. Не можем да поставяме телефони с достъп до Интернет в ръцете на малки деца, които не са достатъчно големи, за да са били достатъчно добре научени, които все още нямат достатъчно развито мислене и способности за вземане на решения и които не са защитени от директен родителски контрол или подходящи средства за тяхна защита. Джейсън С. Карол, професор по семеен живот в Университета Бригъм Йънг, казва: „Ние предпазваме децата си до момента, в който те могат сами да се пазят“. Продълговатият мозък, където се намират мозъчните центрове на удоволствието, се развива първи. Чак по-късно се развиват напълно логическото мислене и способността за вземане на решения във фронталната мозъчна кора. „Това означава, че децата разполагат с педала на газта, без да имат пълна спирачка“[1].

Всеки телефон трябва да разполага със защити, дори този на тийнейджърите. Това би било добро нещо и за възрастните. Никой не е имунизиран от ухапването на отровна змия. Някои родители предпочитат да дават обикновени телефони на децата си, за да ги използват само за обаждане и текстови съобщения.

Освен телефоните има безброй устройства, чрез които може да се получи достъп до нежелани материали в Интернет. Скорошно проучване показва, че 79 процента от нежеланото излагане на порнография се случва в дома.[2] Децата могат да имат достъп до нея на таблети, смартфони, конзоли за игри, преносими DVD плейъри и смарттелевизори – споменавам само някои от устройствата. Познавам семейства, които са определили едно единствено помещение за употребата на електронни устройства. Тези семейства наричат тази стая „медийна“ и всички техни устройства се държат на открито. Никой не остава сам в стаята с такова устройство.

Други семейства имат правила, които забраняват телефоните в спални и бани. В някои се следва следното правило: „Никога не оставай сам с телефон“. Други постепенно добавят достъп на своите деца до приложения с помощта на софтуер, който позволява телефонът на детето да бъде конфигуриран от родител. По този начин те показват, че доверието трябва да се спечели и че безопасността с телефона е нещо важно.

Каквито и да са нуждите на нашите семейства, нека учим всеки член на семейството да използва технологиите мъдро и по положителен начин от самото начало – да развиват морална дисциплина. Нека по конструктивен начин учим децата си да използват технологиите за добро. Можем да ги учим да оценяват дейността си с тези устройства със следния въпрос: „Употребата на това има ли добра цел?“ Нашите избори при възпитаването на децата ни сега влияят на бъдещите поколения.

Надявам се, че като родители ще помислим върху важността на взаимоотношенията ни с нашите деца и конкретните си усилия да ги предпазваме. Когато укрепваме тези любящи взаимоотношения, децата ще разбират по-добре защо Бог ги предупреждава срещу злините на порнографията, ще се научат как да я избягват и ще бъдат подготвени, ако бъдат изложени на нея.

2 РЕАКЦИЯ: „ВСЕ ОЩЕ ТЕ ОБИЧАМ“

Воденето на открити и свободни разговори, които насърчават децата да споделят своите мисли, преживявания и въпроси със своите родители, не е лесно. Можем да каним децата от всички възрасти да споделят ако или когато имат проблем с порнографията на което и да било ниво – от ранно и непреднамерено излагане, до рядка употреба, честа употреба и накрая натрапчива употреба. Ранните обсъждания са по-доброто нещо и децата ще идват с желание за разговор, когато знаят, че са обичани и нищо, което кажат или направят, няма да промени тази обич.

Но е много рядко едно дете да дойде за разговор по своя воля. Той се случва, когато наблюдателен родител подтикне дете към разговор с думи като: „Има ли нещо, което не е наред?“ или „Не си съвсем на себе си“. Колкото повече любов усеща едно дете, толкова по-лесно ще е за него да споделя.

Тази убеденост в любовта на родителите се оформя в умовете им от малки преживявания, които се случват отново и отново. Обсъждането на малки проблеми по любящ начин създава основа от положителна реакция, така че каналът на общуване да бъде отворен, когато дойдат големите проблеми. Най-важното е децата да знаят, че вашият отговор ще бъде: „Все още те обичам. Не спирам да те обичам, защото нещо се е случило. Винаги ще те обичам“.

СНИМКА ОТ GETTY IMAGES, ИЗПОЛЗВАНА С ИЛЮСТРАТИВНА ЦЕЛ, ПОЗИРАТ МОДЕЛИ

Поради някаква причина не говорим достатъчно с нашите младежи и деца за един от най-силните подтици и едно от най-големите изкушения, с които ще се сблъскат. Нашата неохота ги кара да се обръщат за информация основно към Интернет, други деца и тийнейджъри и дори популярни филми и медии. За някои от нас дори може да е неловко да използват думата *порнография* в присъствието на деца в усилията си да опазят тяхната невинност. Това наистина е неудобно. Може би нашите родители никога не са говорили така открито с нас. Ами ако нашият разговор подбуди любопитството им? А ако поискат да разберат повече? Как можем да очакваме нашите деца да говорят за порнографията, ако ние никога не говорим за нея с тях?

Родители, ние трябва да започваме разговорите и да не чакаме децата да правят това. Предпочитам варианта с редовни, чести и открити разговори, отколкото еднократното събитие. Ползите от изпълнените с грижа разговори са следните: родителите и доверените ръководители са експертите, а не Гугъл; разговорът може да се проведе в безопасна среда и разговорът задълбочава доверието на детето. Искаме децата да се чувстват подготвени и силни, а не уплашени. Искаме да говорим с тях, а не на тях.

Като родители и учители не можем да помагаме на децата, ако самите ние не сме се научили. Да ги учим *какво* и *защо* е много важно. Можем сами за себе си да научим и да помагаме на децата да разберат защо порнографията е нещо лошо, защо е толкова опасна, защо не искаме тя да ги нарани и какво да правят, ако бъдат изложени на нея.

Даваме ли на децата си достатъчно отговори на въпроса „Защо?“ по подходящи за възрастта им начини? Ако единствената причина, поради която им казваме да избягват порнографията, е „Това е нещо лошо“, тази причина може да се окаже недостатъчна. Вместо това трябва да представяме поредица от толкова много причини, колкото можем, за да установим морален императив, който да мотивира нашите младежи.

Има множество причини да избягваме порнографията. Ето само няколко от тези, които могат да привлекат интереса на нашите младежи, дадени от организацията Fight the New Drug (Борба с новия наркотик):

- Порното може да промени и препрограмира мозъка ви, като има проучвания, които показват, че то може да направи мозъка ви по-малък и по-ленив.
- Порното може да бъде пристрастяващо.
- Порното ще унищожи вашето самоуважение.
- Порното може да ви направи самотни.
- Порното може да нарани хората, които обичате.
- Порното може да превърне здравословната сексуалност в нездравословна.
- Порното има връзка с насилието.
- Порното кара хората да бъдат нечестни.
- Порното ще ограби свободното ви време и ще изцеди енергията ви.
- Порното предизвиква депресия, тревожност и срам.

И ще добавя, че порнографията е противна на Божиите заповеди. На основата на тези и много други причини, ние основаваме своето отношение към порнографията, но знанието без приложение води до чувство на безсилие. Трябва да поставяме разумни и полезни граници, ограничения и очаквания. От основно значение е да помагаме на децата да изградят своя вътрешна логика да желаят да избягват порнографията. Ако едно дете не определи самостоятелно своето отношение към този проблем, има вероятност да стане част от настоящата потресаваща статистика.

3 ИЗЦЕЛЕНИЕ: „ВИНАГИ ЩЕ ТЕ ОБИЧАМ“

Когато децата са изложени на порнография и са пленени от нея, за тях е трудно да вземат мерки, да се възстановят и да бъдат изцелени. Искрена, сериозна, постоянна, солидна и търпелива подкрепа е необходима, докато децата поемат отговорност за своето собствено възстановяване и напредък. Никой не може да предостави тази подкрепа по-добре от родител. След като внимателно и лично сме преподавали истината, след като постепенно сме изграждали доверие и сме насърчавали разговорите, децата трябва да знаят, че, въпреки техните грешки и избори, нашето уверение ще бъде следното: „Винаги ще те обичам, каквото и да става“.

Спомням си един инцидент, който се случи с нашето семейство преди години. Със съпруга ми бяхме излезли, като най-големият ни син имаше задачата да гледа останалите деца. Един разтревожен съсед ни се обади и каза, че пред дома ни имало пожарна кола. Бързо се прибрахме и открихме, че нашият 10-годишен син си е играл с огън в задния двор, в съседство с поле от 24 декара с висока суха трева. Искал да провери дали може да запали огън с искри.

ФРАГМЕНТ ОТ ОСТАВЕТЕ ДЕЦИЦАТА ДА ДОЙДАТ ПРИ МЕНЕ, ОТ КАРЛ ХАЙНРИХ БЛОХ

Открийте допълнителни източници на overcomingpornography.lds.org.

И явно беше успял! Когато пристигнахме, малкият огън беше потушен от пожарната служба, пожарникарите бяха говорили с нашия син и съседите вече се разотиваха. Синът ни беше засрамен, уплашен, просълзен и знаеше, че сериозно бе загазил.

Всички влязохме в къщата. Синът ни беше толкова уплашен, че въпреки сериозността на ситуацията, всичко, което можехме да направим, бе да прегърнем това сладко момче, да му кажем колко много го обичаме и да изразим облекчението си, че не беше пострадал.

Когато децата са изложени на порнография и особено когато бъдат хванати в нейната мрежа, те също ще бъдат засрамени, уплашени и ще плачат. Трудно е да вземем нещо, което е било в сянка и да го извадим на светло. Това води до чувство на срам и уязвимост. Може да се провалят и да срещат трудности по пътя на възстановяването и изцелението. Най-важна е тяхната нужда от постоянна обич. Но все пак родителите трябва да осъзнават, че тяхната обич винаги ще е в помощ, но само тя няма да е достатъчна.

При изцелението ще трябва да насочите част от обичта, която изпитвате към детето си, за намиране на правилните източници за помощ. Вашата обич е основа за това, което трябва да се случи, но ако обичан от вас човек е впримчен, възможно е да има нужда да потърсите професионалисти, които да помогнат на този човек и на вас.

Докато вие и обичните ви хора търсят изцеление, се надявам да намирате сила в Този, Който има силата да изцели всички рани, да обвързва хората един към друг и да създава взаимоотношения отвъд това, което сега можем да си представим. Нашият Спасител, внимателният Изцелител, има силата да спасява. Ние, като родители, можем да насочваме децата си към Него, но само Той можете да бъде техен Спасител. И удивителното е, че Той обича нашите деца дори по-съвършено от нас – независимо от всичко. ■

От встъпително обръщение на конференция на Коалицията за борба с порнографията, проведена през 2018 г. в Солт Лейк Сити, Юта.

БЕЛЕЖКИ

1. Jason S. Carroll, in Lisa Ann Thomson, "Eight Strategies to Help Children Reject Pornography," *Liahona,* Aug. 2017, 19.
2. "The Facts about Online Threats," Parents Television Council Watchdog (blog), June 21, 2017, w2.parentstv.org/blog.

Пълнолетни младежи

В този раздел

44 **Излизане на срещи и порнография**
От служители в *Лиахона* и Семейни служби

Дигитален формат

Как се научих да реагирам, когато някой сподели, че има трудности с порнографията

Името не е дадено, Юта, САЩ

Как продължих напред, след като научих, че годеникът ми използва порнография

Името не е дадено, Френска Полинезия

Аз положих усилия да преодолея порнографията. Защо той не иска?

Името не е дадено, Гватемала

Намерете тези и други статии:

- На **liahona.ChurchofJesusChrist.org**
- В **Пълнолетни младежи (Публикации)** (под раздел „Пълнолетни младежи" в приложението Gospel Library)
- На **facebook.com/liahona**

Споделете своята история

Имате ли история, която да споделите? Или искате да видите статии по конкретни теми? Можете да изпратите вашите статии или отзиви на **liahona.ChurchofJesusChrist.org.**

Търсене на Христос през мрака на порнографията

Докато планираме статии за пълнолетните младежи, прекарваме много време в обсъждане на техните трудности днес. А те са толкова много. Когато обмисляхме темата за този месец, бяхме насочени към нещо, което е повлияло лично на нас, на нашите приятели и безброй хора: излизане на срещи и порнография. Знаехме, че планирането на този раздел ще бъде трудно. В края на краищата порнографията влияе на толкова много хора по съкрушителни и понякога разсипващи живота начини. А за несемейните младежи това може да направи бъдещето да изглежда още по-несигурно, отколкото е, особено при подготовката за брак.

Наистина бяхме свидетели как Небесният Отец напътства усилията ни, когато започнахме да получаваме разкази от пълнолетни младежи, чиито връзки са били повлиявани от порнографията. И виждаме, че има повече от искрица надежда за създаване на щастливи вечни бракове, свободни от пристрастяване. Защо? Защото всеки разказ свидетелства за променящата живота и даващата надежда сила за изцеление на Исус Христос и Неговото Единение.

Затова, ако сте във връзка, засегната от порнографията, ние ви каним да прочетете раздела за този месец, който съдържа статии, споделени открито от хора, които са съвсем наясно колко реална е борбата с порнографията. Тези статии покриват следните теми: как да повдигнете въпроса за порнографията при излизане на срещи и как да подходите (страница 44), как да реагирате, когато някой признае, че има проблем с порнографията (само дигитален формат), как опрощението и изцелението са възможни и за двете страни (само дигитален формат) и как Духът може да ви напътства да знаете как да продължите връзката си (само дигитален формат).

Знаем, че ако разчитате на Спасителя и каните Духа в живота си, когато търсите отговори, Небесният Отец ще ви води в правилната посока за вашата уникална ситуация. Мракът на порнографията може да преобладава в света, но изцеляващата светлина на Спасителя винаги разпръсква мрака. Трябва единствено да Го търсим.

С уважение,
Шакел Уордлей и Минди Селу
Редактори на раздела за пълнолетни младежи

Прочетете напътствията на президент М. Ръсел Балард за това какво да правите, когато вашата връзка е засегната от порнография, в неговата статия в дигиталната версия на *Лиахона* за този месец.

СНИМКА ОТ GETTY IMAGES, ИЗПОЛЗВАНА С ИЛЮСТРАТИВНА ЦЕЛ, ПОЗИРАТ МОДЕЛИ

Излизане на срещи и порнография

От служителите на *Лиахона* и Семейните служби

Като пълнолетни младежи, всички ние знаем, че излизането на срещи може да бъде едновременно вълнуващо, плашещо, носещо удовлетворение и изпълнено с напрежение преживяване. Когато започваме да се отпускаме и сближаваме, съвсем нормално е да желаем да научаваме повече един за друг, а нарастващата уязвимост е важна в изграждането и задълбочаването на връзки. Какви са нашите мечти, страхове и вярвания? Какво смятаме за брака и семейството? Кои от трудностите, които сме имали в миналото или имаме в момента, следва да споделим един с друг?

Колкото и плашещо да е да говорим (или да питаме) за проблеми с порнографията, да *не* говорим за това може да доведе до опустошителни проблеми на по-късен етап от връзката. Всеки отделен проблем с порнографията е уникален и сложен, а човек може дори и да не знае, че това е нещо обезпокоително, или пък как да започне разговор на тази тема с човека, с когото излиза на срещи – затова е важно да търсите напътствия от Духа. Няма универсално решение за всяка ситуация, но в тази статия даваме някои предложения на онези от вас, които може би се чудят:

- Как мога да подходя към темата за порнографията с човека, с когото излизам на срещи? И кога е удачно да попитам/разкажа?
- Как мога да узная дали да се обвържа с някого, който преди е ползвал порнография?
- Как можем да работим заедно за преодоляване на проблемите с порнографията?

Помощ и надежда при засягане на темата за порнографията в периода на излизане на срещи и изграждане на връзки.

Бележка на редакторите: Понеже „излизане на срещи“ означава различни неща в различните култури, за целите на тази статия, имаме предвид излизане на срещи, в рамките на стандартите на Евангелието, с цел опознаване на някого и развиване на връзка, която може да доведе до брак.

СНИМКИ И ИЗОБРАЖЕНИЯ ОТ GETTY IMAGES, ИЗПОЛЗВАНИ С ИЛЮСТРАТИВНА ЦЕЛ. ПОЗИРАТ МОДЕЛИ

За тези, които са имали проблеми или имат проблеми в момента

Ако сте имали проблеми с порнографията в миналото или ако в момента имате проблеми, мисълта за излизане на срещи може да ви носи чувство на безнадеждност или безпокойство. Но ако имате искрено желание да премахнете порнографията от своя живот (или вече сте го направили), знайте, че със собствените ви усилия и помощ от Небесния Отец и Исус Христос изграждането на здрава и трайна връзка е възможно. Замислете се над следните въпроси, когато искате да създадете връзка.

1. Наистина ли трябва да говорим за това?

Често задаван въпрос е: „Трябва ли наистина да споделя с човека, с когото излизам на срещи, че преди съм гледал/а порнография, макар и да съм се покаял/а за това?“ Или „Налага ли се да говоря за настоящите си проблеми с порнографията с човека, с когото излизам на срещи?“ В общия случай това *трябва* да бъде обсъдено – в подходящото време и по деликатен начин. Когато водите този разговор, имайте предвид няколко важни принципа:

- Точният момент – разговорът следва да бъде проведен, когато връзката навлезе в такъв етап на сериозност, който съвсем естествено би го наложил.
- Честност – връзките следва да се основават на доверие и честност. Въпреки че човекът, с когото излизате на срещи, може да избере да прекрати връзката, той трябва да разбере естеството на проблема, вашия напредък към момента на разговора и вашия план за справяне с този проблем, ако се появи отново в бъдеще.
- Прошка – да бъдете честни с човека, с когото излизате на срещи по отношение на вашата употреба на порнография не означава, че трябва да навлизате в прекалени подробности, когато говорите за това. Ако сте се покаели и чувствате, че сте били опростени, не следва повече да се чувствате виновни за това. Господ не помни греховете ни, след като веднъж сме се покаели за тях (вж. Учение и завети 58:42), така че вашето обсъждане с човека, с когото излизате на срещи, има повече за цел изграждане на доверие, споделяне на вашите планове за продължаващото възстановяване и получаване на подкрепа от негова страна, отколкото само „признаване“.
- Изцеление – дори и да сте се покаели, продължителната или интензивната употреба на порнография може да има дълготрайни биологични, психологични, социални и духовни последствия. За процеса на изцеление може да са нужни усърдна работа и продължително време, но пълното възстановяване и истинското изцеление са възможни. По време на този процес вие ще имате нужда от подходяща помощ и подкрепа, които следва да получавате и от вашия потенциален партньор.

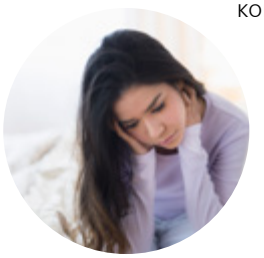

2. Готов/а ли съм за сериозна връзка?

Една от най-големите разлики между някой, който е готов за сериозна връзка, и някой, който не е, е тяхното желание да бъдат напълно откровени с човека, с когото излизат на срещи. Ако имате проблеми с порнографията, можете или да позволите на страха да внесе съмнение във вашата връзка, или да упражните вяра, за да посрещате заедно трудностите.

вашите усилия и желание да премахнете порнографията от живота си. Независимо обаче дали връзката ще се задълбочи или не, с Божията помощ можете да продължавате по пътеката на възстановяването.

За тези, които излизат на срещи с някого, който е имал проблеми

Тъй като средната възраст на първото излагане на порнография е около 11 г. и достъпът до нея е толкова лесен, повечето млади хора са били излагани на порнография по някакъв начин до навършване на 18 г. Това може да бъде обезпокоително що се отнася до излизането на срещи. Но излагането не е същото като пристрастяването, а и има различни нива на въвлеченост в порнографията (вж. Далин Х. Оукс, „Възстановяване от капана на порнографията“, *Лиахона,* окт. 2015 г., с. 50–55). Добрата новина е, че Единението на Исус Христос може да дава сила и изцеление на всички, които ги търсят. Ето някои въпроси, които трябва да обсъдите, когато връзката ви се задълбочи.

Въпреки че може да бъде неудобно и плашещо да споделите своята история, свързана с порнографията, избягването на тази тема може само да задълбочи чувствата ви на страх и срам. Вашият страх да не загубите този човек може да доведе дори до там да отричате или да избягвате споделянето на цялата история, което може да разруши доверието и да навреди на връзката ви на по-късен етап.

От друга страна, когато зачитате правото на избор на човека, с когото излизате на срещи, вие ще уважите неговия избор да остане във връзката, знаейки и *доброто, и лошото.* Може все още да се боите от развоя на нещата, но е важно да осъзнаете, че, получавайки цялата информация, другият човек може също да ви помага във

1. Кога и как следва да попитам относно порнографията?

Това да решите кога и как да повдигнете този въпрос на човека, с когото излизате на срещи, може да бъде нещо, което да обсъдите със своите родители, по-големи братя и сестри, църковни ръководители или с някого другиго, на когото имате доверие да ви даде добър съвет. Намерете начин, който ви се струва правилен и след това проведете този разговор в подходящото време, когато станете двойка или когато връзката ви се задълбочи.

Това не означава, че трябва да започвате първа среща с разпит за миналото на другия, но когато връзката ви започне да се задълбочава, можете да потърсите вдъхновение от Духа, което да ви помогне да узнаете как и кога да попитате за неговата история с порнографията.

2. Как следва да реагирам?

Когато вие и човекът, с когото излизате на срещи, започнете да споделяте своите искрени чувства, това може да донесе изцеление. Важно е да обръщате внимание на собствените си мисли и чувства при разкриване на проблем с

порнографията – това може да ви накара да станете критични, да се ядосате, да се шокирате или да се почувствате измамени. Същевременно обаче, откритостта на другия човек може също и да засили доверието, състраданието, любовта и съчувствието помежду ви. Вземете под внимание чувствата на другия и своите собствени, когато реагирате.

3. Как да продължа напред?

Откритието, че човекът, с когото излизате на срещи, има проблем с порнографията, следва да бъде причина за безпокойство, но не предавайте неговото доверие, като споделяте личните му проблеми с други хора. Провеждането на поверителен разговор с епископ или терапевт, или, ако човекът, с когото излизате на срещи позволи, с приятел или с ръководител, на когото имате доверие, също може да бъде полезно.

Когато решавате дали да продължите връзката или не, следва непрестанно да търсите напътствие от Духа. Но следните предложения също биха могли да ви бъдат от помощ:

- Попитайте човека до каква степен порнографията е повлияла на неговия живот и къде се намира той в процеса на изцеление. Той трябва да е показал своето желание да елиминира порнографията от своя живот, като предприеме всички необходими действия.
- Обърнете внимание на това, че някои форми на порнография (например детската порнография) са основен показател, че човекът се нуждае от професионална помощ и може да бъде опасен.
- Осъзнайте, че силата на Единението на Спасителя е истинска. Вие можете да простите, а човекът може да бъде изцелен.
- Вземете решение, че няма да се задоволите с нищо по-малко от пълна честност във връзката си и необходимото за сключване на брак в храма достойнство.
- Разберете, че изцелението и възстановяването ще отнемат време. Може да има рецидиви и тези, които се опитват да се възстановят, да имат нужда от подкрепа. Това включва разбиране на нещата, които може да причинят тяхното връщане към порнографията и оказване на подкрепа или помощ за взимането на подходящи предпазни мерки.
- Ако вашата връзка се развива към брак, уверете се, че и двамата сте на едно мнение, че порнографията е недопустима и несъвместима със здравословните съпружески сексуални взаимоотношения.

Най-важната част от това да продължаваме напред е да разчитаме на действията, които Светият Дух ни подтиква да предприемаме, които могат да варират от това да продължаваме връзката с разбиране, че гледането на порнография трябва да спре, до това да прекратим връзката, като продължим да подкрепяме техните усилия към промяна. Каквото и да решите, човекът, с когото излизате на срещи, трябва да разбере, че нещата може да се променят в зависимост от неговия напредък или липсата на такъв в преодоляването на порнографията.

Да работим заедно за преодоляване на проблемите с порнографията

Преодоляването на порнографията може да отнеме време и да изисква усърдна работа, но е възможно. И в крайна сметка, съвместната работа по преодоляването ѝ може да укрепи вашата връзка, като и двамата получите по-задълбочено разбиране за Единението на Исус Христос и се научите да се подкрепяте взаимно по време на несгоди. Обръщайте внимание на следните неща, докато заедно работите за нейното преодоляване:

- Интернет страницата на Църквата **overcomingpornography.ChurchofJesusChrist.org** предлага много материали (в това число информация за програмата на Църквата за преодоляване на пристрастяванията), които могат да помагат и на двама ви да управлявате този процес.
- Бихте могли да определите място и време за обсъждане на порнографията, така че тя да не се превръща в център на вашата връзка. Когато говорите на тази тема, не се дръжте надменно или снизходително. Вашата връзка трябва да бъде безопасно място, където и двамата можете да се чувствате обичани и подкрепяни, а не разпитвани и унижавани.
- Духовните практики могат да помагат в осигуряването на защита срещу изкушенията. Насърчавайте се взаимно да поддържате и укрепвате редовни духовни навици – в това число пълноценно изучаване на Писанията и поклонение в храма (когато е възможно), освещаване на Господния ден, служба на другите, редовен пост и искрена молитва – с по-голямо желание да укрепвате връзката си със Спасителя и Небесния Отец. Тази връзка може да помага за разхлабване примката на порнографията над живота ви. Ученичеството е стремеж за цял живот, а силата, която получаваме като последователи на Христос, ще ни помага да преодоляваме всичките си житейски трудности, не само порнографията.
- Ако собствените ви усилия не доведат до успех, не се страхувайте или срамувайте да потърсите помощта на обучен специалист по психично здраве в областта на сексуалните зависимости. Той може да е в състояние да ви помогне да получите по-добра представа за лечението на употребата на порнография и за разрешаването на причините, които лежат в основата ѝ.
- Помнете, че сме заобиколени от неподходящи медии, които ни изкушават да грешим. Ако човекът, с когото излизате на срещи, има рецидив, това колко бързо се връща на правилния път е добър показател за неговата решимост да освободи живота си от порнографията. Но ако започнете да усещате, че вие, а не той, сте помотивирани да видите промяната, трябва да преосмислите продължаването на вашата връзка.
- Вашето влияние върху човека, с когото излизате на срещи, може да бъде много силно, но не следва да бъде основната причина за промяната в неговото поведение. Неговото желание да се промени трябва да идва отвътре, не от вас.

Преди всичко търсете напътствия от Небесния Отец и помнете, че винаги има надежда благодарение на Спасителя. Неговата благодат е достатъчна, за да ни изцелява и променя. Неговото Единение е на разположение и на двама ви, за да ви дава сили и да ви помага да прощавате. При все това, този, който има проблеми с порнографията, трябва активно да търси помощта на Спасителя, за да ги преодолее. Никой друг не може да свърши това вместо него. Имайте вяра и доверие в Небесния Отец. Той ще ви напътства съобразно вашия случай. ■

В Чили мобилните телефони са скъпи,

но през 2016 година си поставих цел да спечеля достатъчно пари, за да си купя един. В продължение на цяла година купувах сладки неща и *алфахорес** на едро и ги продавах на приятелите си в училище. Спестявах цялата печалба. Не харчих пари за обяд и не ходих на кино.

Не поисках от родителите си да ми купят телефон. Исках да кажа, че сама съм си го спечелила. Татко ме насърчаваше. „Карол, продължавай все така“ – казваше той.

Научих много. Нищо не се дава безплатно. За постигането на цели са нужни усилия, но никога не трябва да се отказваме. Когато спечелим нещо и знаем колко труд е необходим, за да го получим, ние го ценим повече.

Научих, че трябва да реша какво искам да постигна и къде да отида. Ако искам да сключа брак в храма, трябва да посещавам събранията в Църквата, Семинара, а по-късно Институт и дейности за несемейни пълнолетни младежи. И трябва да излизам на срещи с достойни млади мъже. За постигането на цели е нужна жертва сега, за да получим нещо по-добро след време.

Карол, 15 г., Чили

*Традиционни бисквити от Южна Америка.

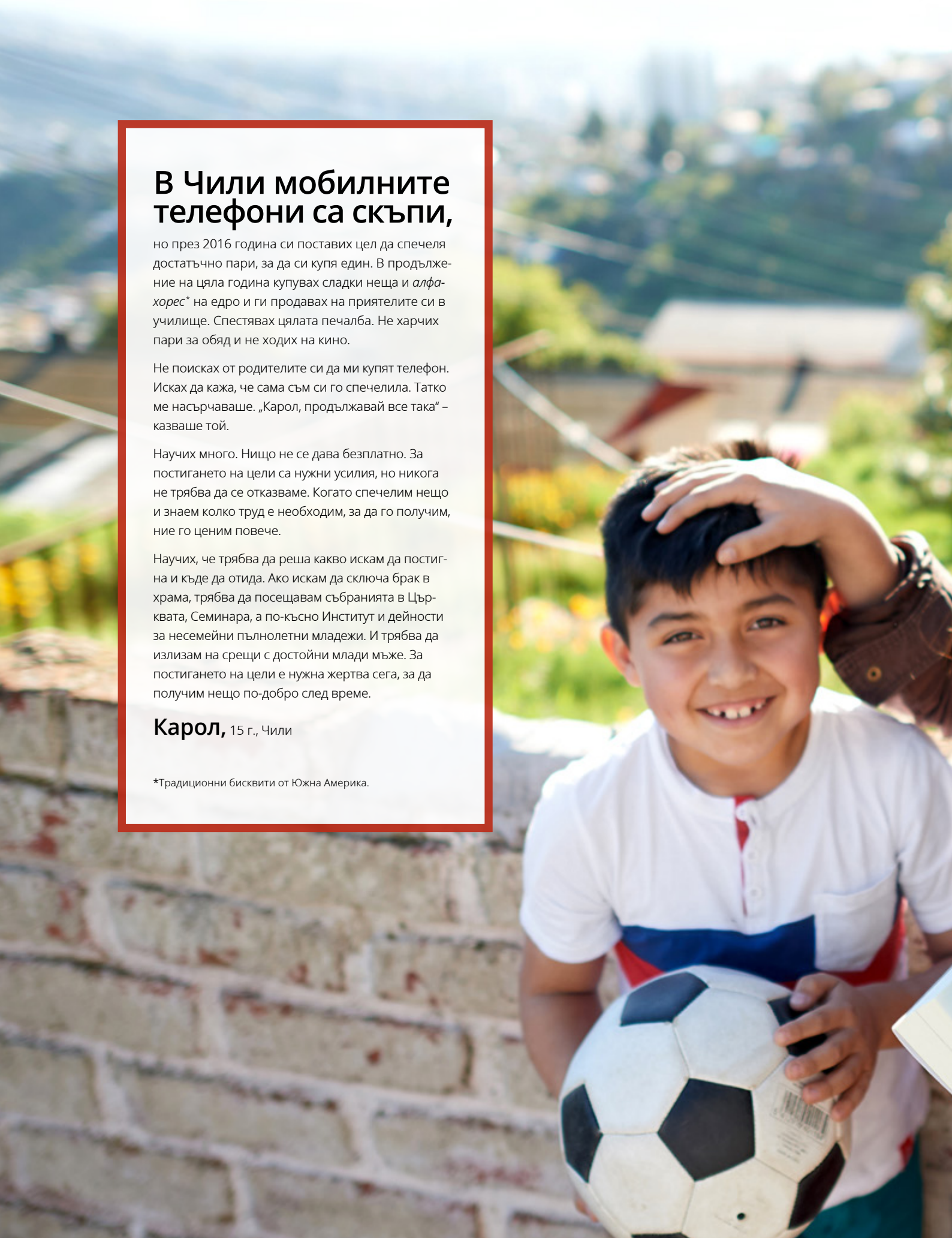

МЛАДЕЖИ

В ТОЗИ РАЗДЕЛ

52 **От побойници до нови членове**
От старейшина Хуго Монтоя

54 **Божествена съдба**
От Ема С.

56 **Приятели, които споделиха светлината си с мен**
От Мариана М. Лара

58 **Без страх да споделяме истината**
От Майкъл Р. Морис

62 **Въпроси и отговори**

64 **Последната дума: Главният крайъгълен камък на нашата вяра**
От президент Гордън Б. Хинкли

СНИМКА ОТ ЛЕСЛИ НИЛСЪН

Когато бях на 17 години, в училище бях подложен на силен натиск от връстниците си. Приятелите ми не споделяха моите ценности. С приятелите ми заедно участвахме в различни полезни дейности, като игра на баскетбол или футбол. Но те също така пиеха алкохол и пушеха – дейности, в които аз не участвах.

Веднъж с други момчета бяхме на двора и учихме за тест по-късно през деня. С мен бяха двама от най-добрите ми приятели, Хуан и Франсиско (имената са променени). В един момент някой извади запалка и цигари. Помислих си, че приятелите ми се бяха отегчили от ученето, забравили за присъствието ми. Осъзнах заблудата си, когато се обърнаха към мен и казаха: „Дойде времето Хуго да се научи да пуши“.

Преди да мога да реагирам, Хуан и Франсиско скочиха към мен и ме хванаха за ръцете, по един от всяка страна. Държаха ръцете ми, докато друг слагаше цигара в устата ми. Тялото ми веднага отхвърли това

от ПОБОЙНИЦИ *до* НОВИ ЧЛЕНОВЕ

ИЛЮСТРАЦИИ ОТ БРУК СМАРТ

От старейшина Хуго Монтоя
От Седемдесетте

и аз изплюх цигарата на земята, далеч от мен. Скоро след това получих удар с юмрук право в бузата. Заплашиха ме със следните думи: „Ще запалим цигарата отново и ще се научиш да дърпаш пушека. Не я хвърляй на земята. Ако го направиш, ще ти се случи случка“.

Тогава разбрах, че бях загазил. Затворих очи и си казах кратка молитва за някаква помощ. Веднага след като приключих с молитвата, колата на учителя ни пристигна и паркира до нас. Учителят ни излезе от нея и ни попита какво правехме. Приятелите ми ме пуснаха. „Подготвяме се за теста“ – увериха те учителя. Влязохме в училището и направихме теста, като така ситуацията приключи.

Въпреки че това преживяване беше трудно за мен, аз простих на приятелите си за постъпката им. Знаех, че те не разбират моите стандарти и решението ми да живея според Словото на мъдростта, затова им простих и избрах да не изпитвам лоши чувства към тях. Когато завършихме гимназия, аз заминах на мисия, но останах във връзка с Хуан и Франсиско. Често им пишех писма и споделях с тях Евангелието и моето свидетелство за Исус Христос. Каних ги да се покаят и да посещават събранията в Църквата. За моя голяма изненада, един от тях всъщност отиде.

Често бях канил приятелите си на неделни събрания, но никога преди това никой не беше приемал. Тъй като не можех да отида заедно с Хуан, моите братя и баща ми бяха там, за да му помагат и да станат приятели с него. Моето семейство го прие и Хуан се чувстваше много добре на църква.

Вашето приятелство и праведен пример ще благославят приятелите ви и бъдещите поколения.

Малко по малко той започна да се променя, докато накрая взе решение да бъде кръстен. Бях развълнуван за него, особено когато ми каза, че от моите писма се беше научил да обича Исус Христос. Когато се върнах от мисия, поддържах връзка и с Франсиско и след време той и съпругата му също бяха кръстени. Днес Хуан и Франсиско все още са най-добрите ми приятели.

Тези събития благословиха живота ми. Научих, че най-добрият начин да влияем да другите е да живеем праведно, да ги обичаме и да им помагаме. В книжката *За укрепването на младежите* пише: „За да имате добри приятели, и вие бъдете добър приятел. Показвайте искрен интерес към другите и им дайте да разберат, че ви е грижа за тях“[1]. Така Господ ми помогна с Хуан и Франсиско. Така имам двама най-прекрасни приятели и сега заедно работим, за да укрепваме царството Божие като членове на Църквата.

Винаги се придържайте към стандартите на Църквата, дори когато попаднете в много трудна ситуация като моята. *В За укрепването на младежите получаваме следното* напътствие: „Когато се стремите да бъдете приятел с другите, не правете компромиси с вашите стандарти. Ако ваши приятели настояват да вършите неща, които са грешни, бъдете човек, който отстоява правилното“[2]. Дори ако всички други нарушават заповедите, бъдете силни, защото вашият пример има силно влияние. Бъдете такъв пример, че вашите приятели да се сещат за вас в моменти на нужда. В някои случаи като моя, вашето приятелство може да им помогне да научат за Евангелието, да се покаят и да се обърнат във вярата. ■

БЕЛЕЖКИ

1. *За укрепването на младежите,* 2011 г., с. 16.
2. *За укрепването на младежите,* с. 16.

Божествена съдба

Обикновено приятелката ми беше щастлива през цялото време. Какво не беше наред?

От Ема С.

Аз съм от Франция, но със сестра ми живяхме за една година в източните Съединени щати като ученици на разменни начала. През това време срещнахме много хора, но най-много ме впечатли едно момиче на име Дестини. Тя стана една от най-добрите ми приятелки. Заедно с нея и сестра ми правихме всякакви неща в училище и след часовете. Дестини беше винаги щастлива. Точно това ми харесваше най-много в нея.

Един ден я видях разтревожена и в настроение, което не бях виждала преди. Попитах я какъв е проблемът. Тя каза, че не иска да говори за това. Видях едно листче в ръката ѝ. Взех го и го прочетох.

Някой беше написал невероятно лоши неща за нея. В анонимната бележка пишеше, че била грозна и че никой не я харесвал, че нямало смисъл да живее, че трябвало да се самоубие. Никога нямаше да повярвам, че човек като нея можеше да бъде нападнат така. Силно се развълнувах от болката, която изпитваше тя.

Оттогава полагах допълнителни усилия да бъда приятелка на Дестини – не само да прекарвам време с нея, но винаги да я подкрепям и най-вече да бъда искрена. Обяснявах ѝ, че е дъщеря на Бог и че има божествено естество, че е достойна за възхищение и способна на велики неща.

Трудно е да обичаш себе си, когато другите се отнасят лошо с теб и те критикуват. Докато бях близка с Дестини, разбрах, че понякога най-добрият начин да помогнем на някого е просто да го обичаме и да му помагаме да знае кой е всъщност.

Към края на годината, когато трябваше да се върна във Франция, Дестини ми каза нещо, което винаги ще помня. „Ема – каза тя, – ти ме спаси. Преди да дойдеш, исках да се самоубия. Но след това ти и сестра ти много ми помогнахте, просто като бяхте загрижени. Днес обичам себе си, обичам и теб“.

Има много деца в училище, които са подложени на тормоз, търпят лошо отношение или биват изолирани. Намирайте начин да им помагате. Говорете с тях, мислете за тях, бъдете добри с тях. Точно това би правил Спасителят и понякога едно „здравей“ или една усмивка могат да променят всичко. ■

Авторката живее във Франция.

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ РЕДЖИНАЛД СУИНИ

ПРИЯТЕЛИ, КОИТО СПОДЕЛИХА СВЕТЛИНАТА СИ С МЕН

От Мариана М. Лара

Живеех с майка ми в малък град в Мексико, където всички се познаваха. Различавах доброто от злото, но бях объркана и единствената активна млада жена в целия град.

Исках да бъда приета от връстниците си, затова направих нещо, в което тогава виждах смисъл – хванах си приятел. Това бе само първата от многото грешки, които допуснах. Поддадох се на натиска на връстниците си и започнах да мисля, че бях достатъчно голяма да мисля самостоятелно, като така станах една неактивна млада жена, която живееше в мрак.

В продължение на една година живеех в мрак и всеки ден сякаш ставаше все по-мрачен. Лошите ми решения доведоха до спорове със семейството ми и осъзнах, че не можех да продължавам да живея с тях. Но чак след смъртта на близка приятелка-светия от последните дни осъзнах, че нещо ми липсва. За съжаление хвърлях вината върху Бог и Евангелието. Спрях да вярвам, че благословиите се дават чрез подчинение. Знаех, че ако не взема решение да започна да живея според Евангелието, щях да продължа да игнорирам своята връзка с Църквата, като живея по светски.

Седях на леглото си в тъмна стая, плачех и се самосъжалявах, когато осъзнах, че ме е страх – страх, че ще остана сама, без да има с кого да си говоря, страх, че няма да мога да поправя всичките неправилни мои постъпки, страх, че никой нямаше да ми прости, най-вече Бог.

След време се преместих в Минесота, САЩ, при моите баба и дядо, които не са членове на Църквата. Доведеният ми баща летя с мен и през първата неделя там отидохме на църква, но само за събранието за причастие. Към края на събранието вече бях решила

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ АЛБЕРТО РУГИЕРИ

да напусна Църквата, но, за моя изненада, точно когато стигнахме при колата, видяхме епископа да бяга, за да ни настигне. Зададе ни няколко въпроса и ни покани да се върнем през следващата неделя, което и направихме.

През следващата неделя, точно когато приключваше събранието за причастие, бях заобиколена от младите жени от района – млади жени, които щяха да ми помогнат да променя живота си.

Изведнъж навлязох в съвсем различен свят – свят с епископ и президентка на Младите жени, които бяха загрижени за мен, и най-вече млади жени, които се опитваха да живеят според Евангелието всеки ден и които се стремяха да живеят според високите стандарти да отстояват правилното. Те светеха толкова силно, че можеха да осветяват пътя пред мен.

Тогава осъзнах какво трябваше да направя: „Нека свети (моята) светлина пред човеците, за да виждат добрите (ми) дела и да прославят (моя) Отец, Който е на небесата“ (вж. Матей 5:16). Така започнах всяка седмица да посещавам събранията в Църквата и общите дейности, да чета Книгата на Мормон и да се моля всеки ден, да се обличам скромно, да говоря с по-чист език, да посещавам храма и да се подготвям да получа патриархална благословия.

Напълно се промених, но осъзнах това чак по време на лагера на Младите жени, където почувствах Светия Дух и открих, че имах свидетелство – свидетелство, което да ми напомня, че Бог ме обича, че има план за мен и че не желае да бъда сама. Това бе едно свидетелство толкова ярко и силно, че ме промени. Свидетелство, което да споделям и което да осветява не само моя път, но този на другите. Свидетелство, което не се страхува да свети в мрака. ■

Авторката живее в Баха Калифорния, Мексико.

Чувствах страх и самота. След това се преместих в друга страна и отидох на църква за първи път от много време.

БЕЗ СТР

ахона

АХ ДА СПОДЕЛЯМЕ ИСТИНАТА

Въоръжен със свидетелство за Евангелието и неговите благословии, Фабиан не позволява на възрастта си да му пречи да стане безстрашен член-мисионер.

От Майкъл Р. Морис
Списания на Църквата

Слънцето залязва над Лас Томас – квартал, построен на пясъчните склонове над Антофагаста. Долу в ниското се появяват светлини в края на деня в този крайбрежен град в северната част на Чили.

Събота вечер е и 13-годишният Фабиан Х. може да прекара време с приятелите си. Но Фабиан, нов член на Църквата, вместо това избира да прекара вечерта с пълновременните мисионери. Време е да „се помогне в събирането на Израил“[1].

Сред всички отдадени членове-мисионери, с които работят Келън Ваннатър и Джордан Шелтън по време на пълновременните си мисии в Чили, Фабиан се откроява.

„Винаги, когато беше свободен, той излизаше с нас, за да върши мисионерска работа – казва Келън. – Когато приключи лятната ваканция, той беше тъжен, не само защото трябваше да започне училище, а и защото нямаше да има толкова свободно време да излиза с нас“.

Джордан, който в продължение на няколко месеца е колега на Келън, добавя: „Фабиан излизаше с нас четири-пет пъти на седмица, всяка седмица, докато служехме заедно в Антофагаста. Той беше най-добрият член мисионер, с когото сме работили“.

Какво прави един млад мъж така деен в мисионерката работа, въпреки презрението на съучениците си и грубите откази на непознатите? За Фабиан причината е в благословиите, които неговото семейство получава, откакто са приели Евангелието – благословии, които той иска да споделя с другите.

„Неописуема радост“

Фабиан започва да бъде учен от мисионерите, скоро след като те почукват на вратата. Той все още помни първото събрание за причастие.

„Не познавах никого, когато влязох в сградата, затова бях малко нервен – казва той. – Но почувствах нещо прекрасно. Чувствах се сякаш съм бил в Църквата в продължение на месеци или години“.

За кръщението си няколко седмици по-късно казва: „Изпитах неописуема радост, когато бях потопен във водата и излязох от нея.

„Той винаги споделя свои *собствени* лични преживявания – как се почувствал, когато за първи път

Почувствах се като нов човек, знаейки, че щях да следвам Исус Христос и по най-добрия възможен начин да спазвам Неговите заповеди“.

Когато Леонардо и Анхела, несключилите брак родители на Фабиан, се присъединяват към сина си по време на мисионерските уроци, те научават за брака в храма и вечните семейства. „Седмица по-късно баща ми определи дата за сватбата – казва Фабиан. – Майка ми беше много щастлива“.

Четири месеца след като Фабиан се присъединява към Църквата, Анхела също е кръстена. „Това бе една чудесна благословия“ – казва той.

Бързо им се дават и други благословии. Леонардо, кръстен като по-млад, се връща към активност в Църквата. Изучаването на Евангелието започва да обогатява дома им. Членовете на семейството се сближават. Леонардо си намира постоянна работа. А Фабиан получава Аароновото свещеничество.

„Обичам да бъда носител на свещеничеството, за да мога да раздавам причастието на членовете на района и да им помагам да подновяват сключените от тях завети – казва Фабиан. – Особено съм щастлив, когато мога да го раздавам на семейството си и на старейшините, които ме учиха. Гордостта в очите на моя баща, когато ме вижда да раздавам причастието, ме прави много щастлив“.

„Това ще е страхотно“

Фабиан започва да помага на мисионерите още преди кръщението си.

„На трима приятели казах, че ще бъда кръстен. Двама от тях дойдоха – казва той. – Обичам да споделям Евангелието, за да могат моите приятели да научат в какво вярваме и какво правим на църква, да могат да научат за Евангелието, да бъдат кръстени и да бъдат по-щастливи. Много ще се радвам, ако един от тях се кръсти и стане член на моя кворум. Това ще е страхотно“.

Фабиан носи екземпляр от Книгата на Мормон на училище, както и мисионерски брошури, които да дава на приятелите си. Той с радост отговаря на въпроси за Църквата и кани приятели да дойдат на неделните събрания или на младежка дейност. Не се страхува да говори и с хора на улицата, като ги кани да научат за Църквата и да се подготвят за кръщение, както са го учили мисионерите.

„Фабиан не се интересува, че някой може да го помисли за странен, защото е споделил свидетелството си – казва Келън. - Той знае, че върши правилното нещо. Знае, че духовното е по-важно от всичко друго“.

Джордан казва, че когато Фабиан споделя свидетелството си, той черпи сили от своето обръщане във вярата, обичта си към Евангелието и дадените му благословии.

„Той е видял какви благословии е получило семейството му и те го вдъхновяват да бъде така смел и прям при споделяне на Евангелието с неговите приятели – казва Джордан. – Веднъж той свидетелства на един проучвател за това каква голяма благословия е да види как родителите му сключват брак и колко му е било трудно да чака четири месеца за кръщението на майка му. Той беше обзет от емоции и се просълзи. След това свидетелства, че ако спазваме заповедите, Бог ще се грижи за нас“.

Келън добавя, че свидетелството на Фабиан го превръща във въздействащ член-мисионер.

пълновременен мисионер, след като завърши гимназия.

„Искам да споделям истината с хората, които не я познават – казва той. – Искам да ги каня да бъдат измити от греховете си. Искам да ги уча как могат да бъдат вечно семейство. Искам да ги каня да бъдат щастливи сега и да живеят в състояние на нескончаемо щастие след този живот“. ■

БЕЛЕЖКА

1. Вж. Ръсел М. Нелсън, „Смели воини на Израил“ (духовно послание за младежи по света, 3 юни 2018 г.), HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org.

дошъл на църква, и какво усеща, когато чете Книгата на Мормон“.

„Той не казва: „Ами, чух някой да казва това на църква“. Вместо това той винаги споделя свои *собствени* лични преживявания – как се почувствал, когато за първи път дошъл на църква, и какво усеща, когато чете Книгата на Мормон. Всичко е много автентично и истинско“.

„Винаги се чувствам по-добре“

За Фабиан споделянето на Евангелието носи още една благословия.

„Понякога ми се случват лоши неща в училище, но по-късно мисионерите идват на вратата и питат дали ще им помогна в преподаването – казва той. – След като изляза с тях, чувствам, че проблемите ми са преминали. Винаги се чувствам по-добре, след като изляза с тях, чета Писанията с тях и им помагам да споделят Евангелието. Споделянето на Евангелието и това да разказвам за своето обръщане във вярата укрепват свидетелството ми. А проповядването на Евангелието ми дава възможност да бъда пример за другите, включително за малката ми сестра“.

Не е изненада, че една от големите цели да Фабиан е сам да стане

Фабиан се подготвя за вечер със старейшини Келън Ваннатър (горе, в центъра) и Джордан Шелтън (горе, вдясно).

НИЩО НЕ Е ПО-ВАЖНО

„Мои скъпи, необикновени младежи, вие сте изпратени на земята точно в това време, най-важното време в историята на света, за да помагате за събирането на Израил. Няма *нищо* по-важно от това, което да се случва на тази земя днес. Няма *нищо*, което да има по-големи последствия. Абсолютно *нищо.*

Това събиране трябва да означава *всичко* за вас. Това *е* мисията, за която сте изпратени тук на земята“.

Президент Ръсел М. Нелсън, „Смели воини на Израил“ (духовно послание за младежи по света, 3 юни 2018 г.), HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org.

„Как да намираме приятели с високи стандарти?“

„Състраданието на подобни на Христос приятели дълбоко докосва и променя живота ни. Трябва винаги да помним, че Господ често праща „добри приятели (да) дарят любов и мир“.

Старейшина Джозеф Б. Уъртлин (1917 – 2008) от Кворума на дванадесетте апостоли, обща конференция, октомври 1997 г.

Ключът е да сте мили

Изразявайте обич към другите и бъдете мили. Показвайте, че ви е грижа за хората и тяхното щастие. Ако те не показват, че ги е грижа за вас и не са мили, вероятно не би било добре да искате да бъдете приятели.

Мади Б., 15 г., Аризона, САЩ

Споделяйте Евангелието

Можете да намирате нови приятели с добри стандарти, като отивате да преподавате с мисионерите. Те познават доста млади хора, които имат нужда от приятели в Църквата.

Старейшина Кинтаниля, 20 г., мисия Барбадос Бриджтаун

Молете се за приятелите си

Моля се много, за да знам дали имам правилните приятели, които ще ми помагат да повишавам стандартите си и да задълбочавам свидетелството си за Исус Христос.

Иманол М., 18 г., Чиуауа, Мексико

Господ ще ви помага

Осъзнала съм, че има значение дали полагам усилия да търся хора, в които виждам светлината на Христос. Небесният Отец знае какво желаем и ако вършим своята част, Той ще отговаря на тези молитви.

Оливия Т., 18 г., Юта, САЩ

Живейте според стандартите си

Бъдете пример, като живеете според стандартите си. Ако имате приятели с различни стандарти, показвайте им, че са специални в Божиите очи. Исус е обичал всички и ги е учил да вървят по Неговия път.

Бернард Б., 19 г., Палауан, Филипини

Отговорите са предназначени за помощ и отправна точка, не като официални изложения на ученията на Църквата.

Какво мислите?

„Как да преодолявам чувствата на самота?“

Изпращайте отговорите си, а по желание и снимки с висока резолюция, до 15 ноември 2019 г. на liahona.ChurchofJesusChrist.org (изберете „Submit an Article“ или „Feedback“)

Отговорите може да бъдат редактирани с оглед тяхната дължина или яснота.

Каква е позицията на Църквата относно опазването – на околната среда?

Ключова дума за разбирането на нашата позиция относно опазването на околната среда е *настойничество.* Тя не означава, че хората притежават земята и могат да я експлоатират както си искат, а че ние сме отговорни за използването на нейните ресурси (вж. Учение и завети 104:13–15). Въпреки че „има достатъчно и в излишък“ (Учение и завети 104:17), Бог желае да използваме земните ресурси по мъдър начин (вж. Учение и завети 59:20).

Бог е сътворил земята и е заявил, че творението Му е „твърде добро“ (вж. Битие 1:1, 31). Тази земя е създадена, за да бъде дом на Божиите чеда, съгласно Неговия план на спасение. Самата земя ще бъде осветена и ще получи райската си слава (вж. Учение и завети 88:18–19).

Бог е сътворил земята не само да бъде полезна, но и красива. Всички неща по земята „са създадени за полза и употреба от човека, да радват окото и да развеселяват сърцето“, както и за „оживотворяване на душата“ (Учение и завети 59:18–19).

Ние трябва да почитаме Бог, като ценим Неговите творения, изразяваме благодарност за тях и се стремим да ги поддържаме красиви. Ние трябва да опазваме земните ресурси, да пазим природата и да полагаме усилия за намаляване на замърсяването и отпадъците.

Главният крайъгълен камък на нашата вяра

От президент Гордън Б. Хинкли
(1910 – 2008)
15-и президент на Църквата

При всеки нов храм се провежда церемония за полагане на крайъгълния камък – традиция, която произлиза от древни времена. Преди бетонът да се наложи като основен строителен материал, основите на сградата се полагали от големи камъни. В изкопа за основата се полагал първият ред камъни. Стената на основата започвала от съответното място, докато достигне крайъгълен камък, после от него продължава, за да стигне по права линия до друг крайъгълен камък; след това до другия ъгъл с друг голям камък, и така докато стигне до началната точка. … Последният камък се наричал главен крайъгълен камък и неговото полагане било причина за голямо празнуване. Когато този камък бил положен на мястото си, основата била готова за структурата над земята. Затова Павел използва следната аналогия, за да опише истинската Църква:

„Затова вие не сте вече странници и пришълци, а сте съграждани на светиите и членове на Божието семейство;

понеже бяхте съградени върху основата на апостолите и пророците, като крайъгълен камък е сам Христос Исус,

върху Когото цялото здание, стройно сглобено, расте за свят храм в Господа“ (Ефесяните 2:19–21).

Има основни крайъгълни камъни, върху които тази велика Църква от последните дни е установена от Господ и зданието е „стройно сглобено“. Само на тях е положено това дело, на самата основа, здраво захванато. … (Но) искам да се съсредоточа върху главния крайъгълен камък – Господ Исус Христос, Когото почитаме като точно този камък. …

Той е главният крайъгълен камък на Църквата, която носи Неговото име, Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни. Няма друго име, дадено между човеците, чрез което да можем да бъдем спасени (вж. Деянията 4:12). Той е причината за нашето спасение, Този, Който осигурява вечен живот (вж. Евреите 5:9). Няма равен Нему. Никога не е имало. Никога няма и да има. Да благодарим на Бог за дара на Неговия Възлюбен Син, Който е отдал живота Си, за да можем да живеем ние, и Който е главният непоклатим крайъгълен камък на нашата вяра и Неговата Църква. ■

Из обръщение по време на обща конференция, октомври 1984 г.

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ ХАВИЕР АРЕС

Четирите крайъгълни камъка на Църквата

Президент Гордън Б. Хинкли свидетелства, че Исус Христос е главният крайъгълен камък на нашата вяра. Той също така учи, че има още крайъгълни камъни, върху които е построена Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни.

Господ Исус Христос

Нашият Господ и Спасител. Главният крайъгълен камък, върху който са изградени нашата вяра и Църквата.

Първото видение

Дава началото на чудното дело на Възстановяването.

Книгата на Мормон

Говори като глас от прахта със словата на пророци, които свидетелстват за Спасителя на човечеството.

Свещеничеството

Чрез неговата сила и власт хората могат да действат в името на Бог и да ръководят делата на Неговото царство.

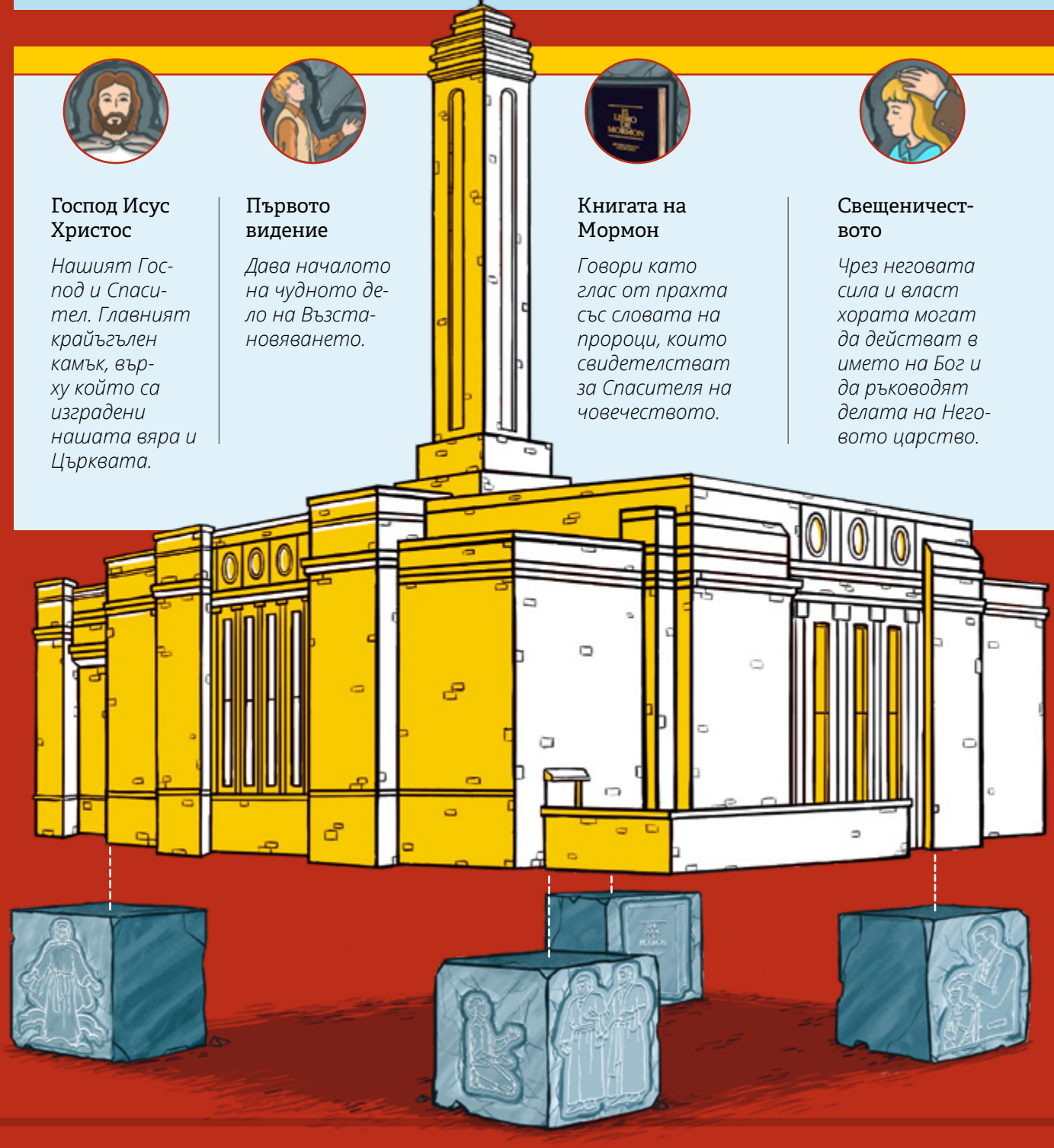

ПЪЛНОЛЕТНИ МЛАДЕЖИ

ДАЛИ БЪДЕЩИЯТ ВИ БРАЧЕН ПАРТНЬОР ИМА ПРОБЛЕМ С ПОРНОГРАФИЯТА?

Може да намерите надежда и помощ. Ето как можете да продължите напред с вяра.

42

МЛАДЕЖИ

ВЛИЯНИЕТО НА ДОБРИТЕ ПРИЯТЕЛИ

52–57, 62

СЛЕДВАЙТЕ МЕ, ЕЛАТЕ С МЕН!

ЕФЕСЯНИТЕ 2: КОИ СА КРАЙЪГЪЛНИТЕ КАМЪНИ НА ЦЪРКВАТА?

64

ЦЪРКВАТА НА
ИСУС ХРИСТОС
НА СВЕТИИТЕ
ОТ ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ

BULGARIAN
4 02186 10112 8

Октомври 2019 г.

Приятел

Раздел за деца на списание *Лиахона*, публикувано от Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни

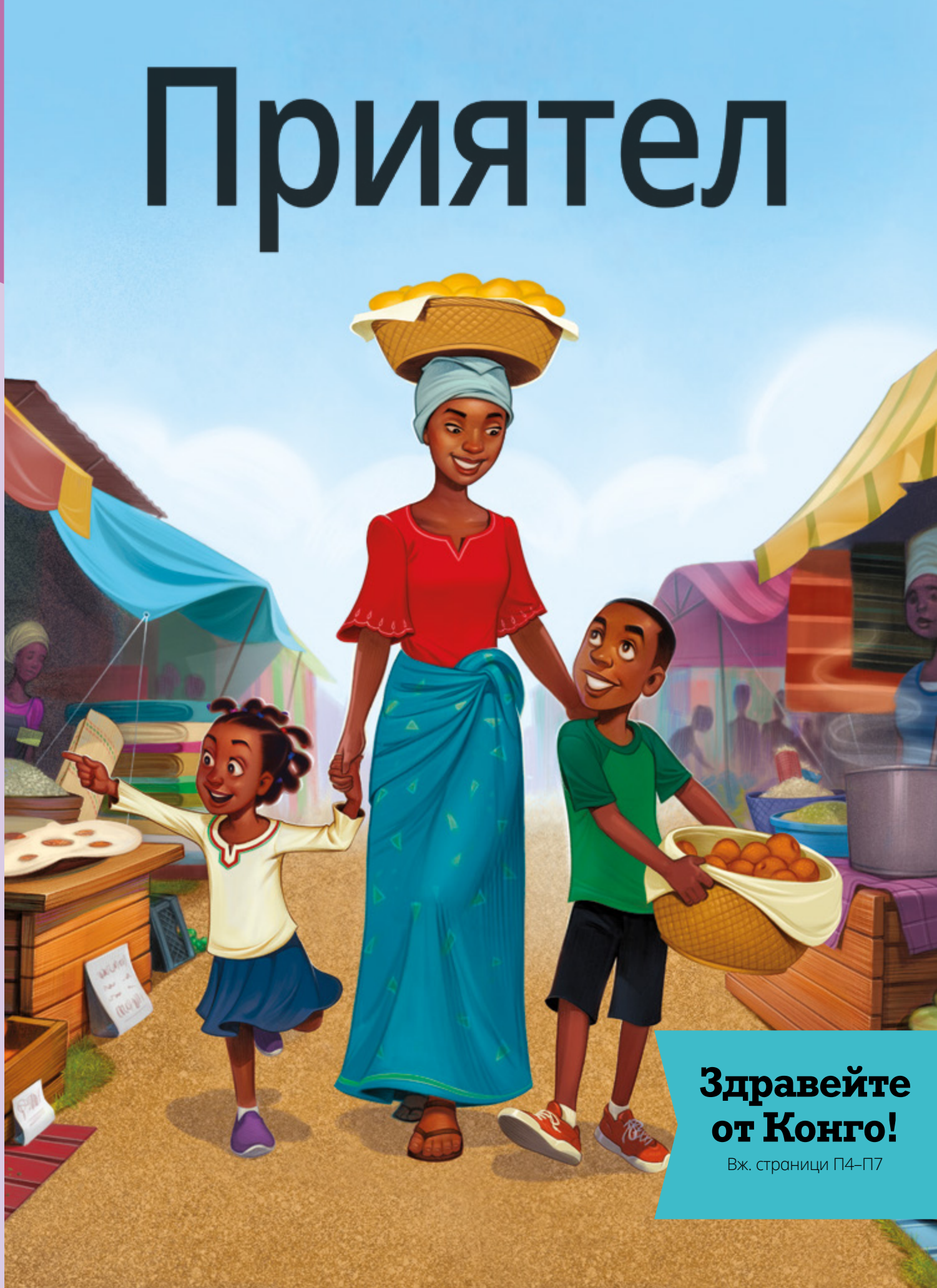

Здравейте от Конго!

Вж. страници П4–П7

От президент Далин Х. Оукс
Първи съветник в Първото президентство

Да обичаме другите така, както Исус ни обича

Исус дава на учениците си важна заповед: „Да се обичате един друг, както Аз ви възлюбих“ (Йоан 15:12). Като ученици на Христос ние следва да живеем в мир с другите. Това включва хората, които не вярват в нещата, в които ние вярваме.

Ето някои начини, по които можем да обичаме другите така, както Спасителят обича нас:

- **Да бъдем добри към хората, които са различни от нас.**
- **Да показваме уважение към техните вярвания.**
- **Никога да не тормозим или обиждаме хората.**
- **Да бъдем добри слушатели.**
- **Да бъдем учтиви. Да не спорим ядосано.**
- **За отстояваме истината.**
- **Да говорим на другите за Евангелието по смирен начин. Да говорим „истинно в любов“ (Ефесяните 4:15).**

Заповедта на Спасителя да се обичаме един друг така, както Той ни обича, изглежда е най-важната ни задача. Моля се да полагаме усилия да изразяваме обич във всичко, което правим. ●

Адаптирано от „Да обичаш околните и да живееш с различията“, Лиахона, *ноем. 2014 г., с. 25–28.*

Пророци и апостоли

В Писанията се казва, че Църквата е „съграден(а) върху основата на апостолите и пророците, като крайъгълен камък е сам Христос Исус“ (Ефесяните 2:20). Това означава, че днес Исус Христос ръководи Църквата чрез пророци и апостоли.

Оцветете картинките на хората, които говорят по време на обща конференция. Или ги оцветете след конференцията, докато обсъждате със семейството си любимите си речи. Оцветете едно сърце всеки път, когато чуете някой да спомене Исус. Той ви обича!

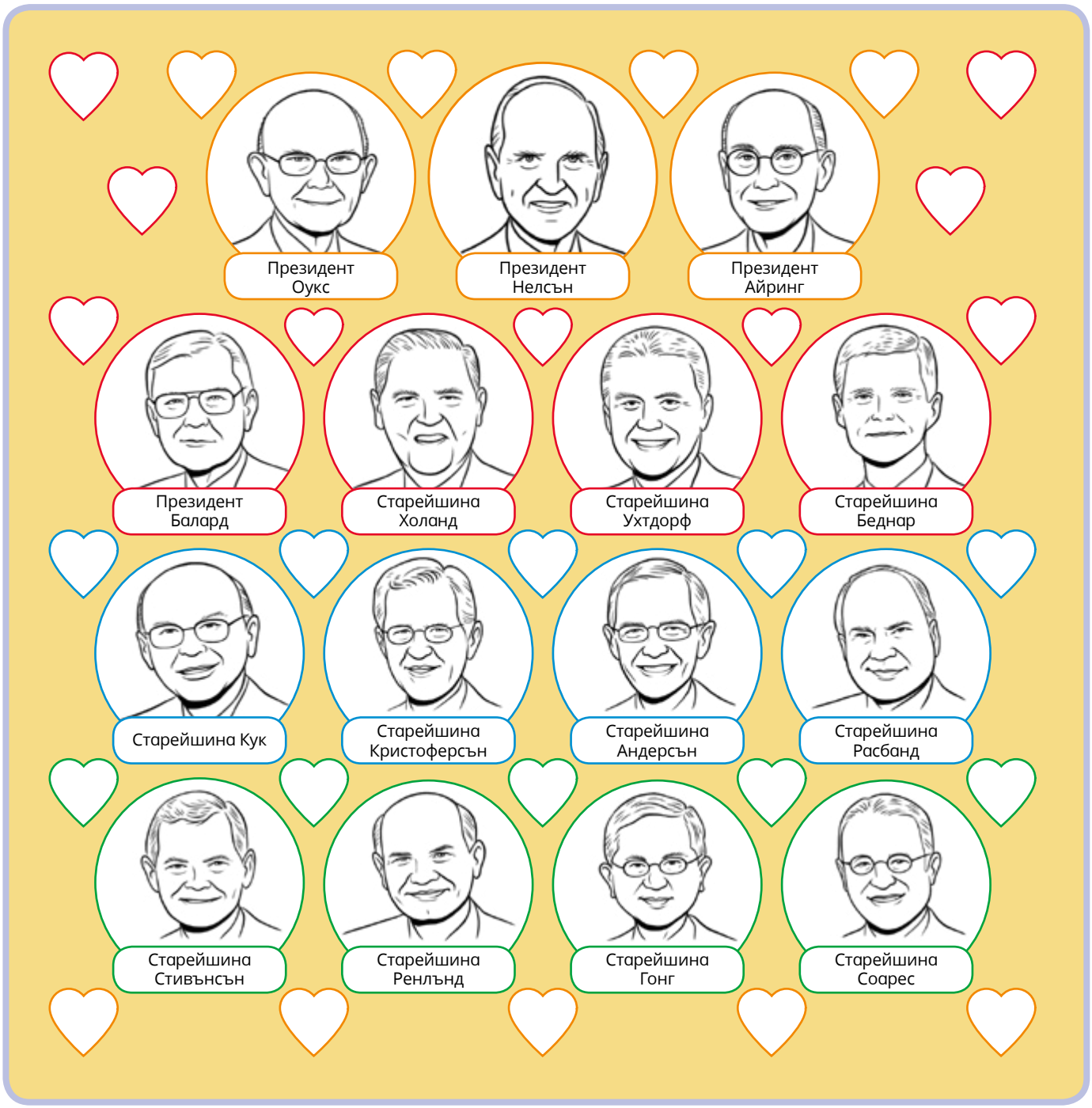

ИЛЮСТРАЦИИ ОТ ДЖАРЕД БЕКСТРАНД

Тази страница допълва с. 155 от *Следвайте Ме, елате с Мен – за отделни членове и семейства.*

Само на молитва разстояние

От Луси Стивънсън
Списания на Църквата

*„Да, Той е там“ (*Сборник детски песни, *с. 6).*

Проди рязко се изправи в леглото. Сърцето му тупте́ше бързо.

Дъждът чукаше по покрива, докато седеше в тъмното. Можеше да чуе как от африканската смокиня отвън пред прозореца му се стичаше вода, а въздухът беше влажен и топъл. Проди пое дълбоко въздух и се опита да се отпусне. Това беше само сън.

Той се измъкна от леглото и надникна в стаята на родителите си. Мама и татко спяха спокойно. Сестра му Селия също се беше сгушила в леглото си. Всичко беше наред. Семейството му беше в безопасност.

Проди отново се качи в леглото и се опита да заспи. Той се въртеше наляво-надясно, после пак. Той знаеше, че сънят не беше истински, но беше толкова страшен! Въпреки че беше изморен, той се страхуваше да заспи отново. Ами ако сънува още един кошмар?

Проди лежеше по гръб и гледаше към тавана. Опита се да мисли за хубави неща. „Татко Небесни, Ти дали си там? Чуваш ли всичките молитви на деца?“ Чувство на топлина премина през Проди, когато се сети за думите на неговата любима песен от Неделното училище за деца. Сестра Киоска ги беше учила, че Небесният Отец винаги бди над тях. Те можеха да Му се молят по всяко време и на всяко място.

Проди знаеше какво да направи. Той слезе от леглото и коленичи за молитва.

„Скъпи Небесни Отче – помоли се той, – наистина съм уплашен. Моля Те, пази семейството ми. И моля Те, помогни ми да заспя и да нямам повече лоши сънища“.

Проди завърши молитвата си и отново се качи в леглото. Тялото му се отпусна и в ума му настъпи мир. Той скоро заспа.

Когато дойде сутринта, Проди се събуди и видя как слънцето грееше през прозореца. Той чу потракването на съдове в кухнята и стана, за да намери Мама. Селия беше на масата и ядеше останала от вечерта касава. Мама топлеше и за него.

„*Бонжур* – каза Мама. – Как спа?“

„Имах много страшен кошмар – каза Проди. – Но след това казах молитва. Небесният Отец ми помогна да се почувствам в безопасност“.

„Съжалявам, че си имал лош сън“ – каза Мама. Тя здраво прегърна Проди и дълго време не го пусна. „Но се радвам, че си казал молитва. Изглежда Небесният Отец наистина ти е помогнал“.

„Направи го – каза Проди. – Отново успях да заспя и нямах повече лоши сънища“. Проди силно прегърна Мама. Той беше щастлив, че без значение колко уплашен се чувства, Небесният Отец винаги е само на една молитва разстояние. ●

Обърнете страницата, за да се запознаете с момчето от тази история!

ИЛЮСТРАЦИИ ОТ КЕЙТИ ПЕЙН

Здравейте от Демократична република Конго!

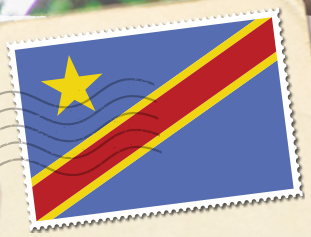

Конго се намира в централна Африка. Там живеят около 80 милиона души.

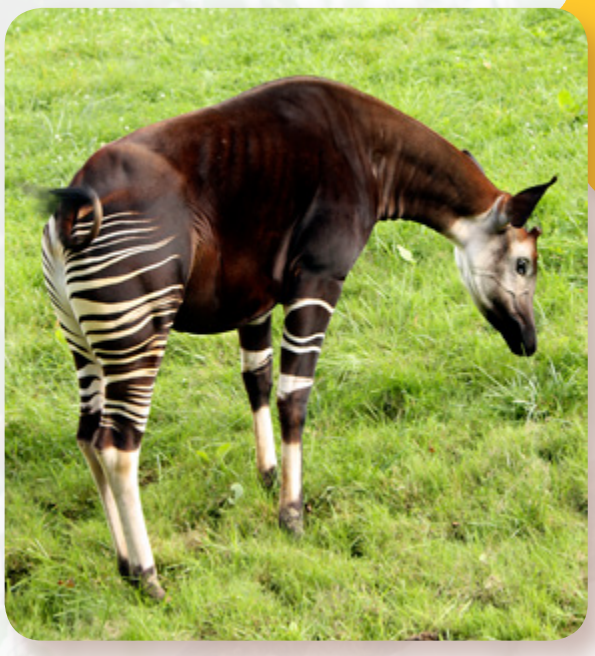

Голяма част от Конго е покрита с дъждовна гора. Тя е дом на най-различни интересни животни, като слонове, горили и носорози. Това животно се нарича окапи.

Конго е известна с прекрасните си традиционни изкуства, като например дървените статуи, плетените кошници и маските.

Мисионерите от нашата Църква започнали да проповядват на хората в Конго през 1986 г. Сега почти 60 000 души принадлежат към Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни.

В Конго повечето хора на църква говорят френски. Това е официалният език на тази страна. Но в Конго се говорят още почти 250 езика!

През тази година в Конго построиха първият храм! Членовете на Църквата много се радват, че в страната им има храм.

Благодарим ви, че заедно научихме за Конго. До следващия път!

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ КЕЙТИ МАКДИЙ

Вижте някои от приятелите ни от Конго!

„Една неделя навсякъде имаше войници и родителите ми казаха, че ще е трудно да отидем на църква. Казах на родителите си, че трябва да отидем поне на събранието за причастие. Заедно проявихме вяра и отидохме на църква, за да осветим Господния ден“.

Проди К., 7 г., Киншаса, Демократична република Конго

„Обичам да помагам на другите. Един ден в моя клас едно дете беше тъжно по време на междучасието, защото нямаше какво да яде. Отидох при него и споделих храната, която бях донесла“.

Селиа Тшидиби К., 5 г., Киншаса, Демократична република Конго

Ти от Конго ли си? Пиши ни! Ще се радваме да научим за теб. Вж. с. П24.

Не искам да бъда различна!

От Илайза Броудбент
(По истинска история)

„Ценността на душите е огромна в Божиите очи“ (Учение и завети 18:10).

Мика с нетърпение очакваше часа по танци. Тя обичаше да слуша музиката. Обичаше да прави „пеперудата“ точно както трябва. Най-много ѝ харесваше, когато всички деца танцуват заедно. Когато правеха това, сякаш те всички бяха еднакви. Тя чувстваше, че не е единствената със синдром на Даун.

Днес те учиха нова танцова стъпка. Мика гледаше как учителката скочи във въздуха. Гледаше как другите момичета опитват. Някои веднага успяха. На други им трябваха няколко опита. Мика опитваше отново и отново, но не се получаваше.

„Ще ми помогнете ли, госпожо?“ – попита Мика.

Момичето до Мика я погледна. След това се наведе към приятелката си. „Защо говори така?“ – прошепна тя. И двете момичета се обърнаха и погледнаха Мика.

На път към дома Мика мълча през целия път.

Когато се прибраха, Мама месеше тесто в кухнята.

Имаше брашно на бузата. Понякога това караше Мика да се засмее. Но днес тя само пусна чантата си на пода и седна на стола до кухненската маса.

„Как бяха танците?“ – попита мама.

„Ужасно беше – каза Мика. – Помолих за помощ, а едно момиче каза, че говоря смешно. След това ме зяпаше“. Мика наведе глава. „Вече не искам да ходя на танци“.

„О, Мика – каза Мама! – Много съжалявам. С татко ти обичаме да те гледаме как танцуваш. Много се гордеем с твоето старание!“

Мика усети как сълзите ѝ напират. „Не ми харесва този синдром на Даун в мен. Не ми харесва, че лицето ми е различно. Иска ми се да не беше толкова трудно да уча нови неща. Трябва да се упражнявам дори в говоренето!“

Татко седна до Мика и я прегърна. „Мика, обичаме те *толкова много*. Не искаме нищо в теб да се променя“.

Но Мика само поклати глава и покри с ръце лицето си. „Не искам да бъда различна. Искам моят синдром на Даун да се махне от мен!“

Мама и Татко замълчаха за момент.

„Имам идея“ – каза Мама. Мика погледна над ръцете си. „Защо не се помолиш и не попиташ Небесния Отец какво *Той* мисли за теб?“

Мика помисли върху това. Тя обичаше да се моли. Бавно кимна. „Може ли да напишеш въпроса, за да не забравя какво да попитам?“

Мама написа въпроса. След това Мика взе листа и отиде в стаята си, за да се помоли.

Когато дойде в кухнята след няколко минути, лицето на Мика сияеше. „Небесният Отец отговори!“ – каза тя.

„Какво каза?“ – попита мама.

„Той каза: „Мика, обичам те точно такава, каквато си“ – каза тя. – И Той каза това на ВИСОК глас!“

Следващата седмица на танците Мика не се тревожеше какво мислят другите момичета за нейния синдром на Даун. Вместо това тя забеляза друго момиче на име Сара, което изглеждаше тъжно. На Сара също ѝ беше трудно да научи новите стъпки.

Когато Мика се прибра, тя реши да напише бележка на Сара. Тя нарисува много сърца. Мама ѝ помогна с правописа.

„Скъпа Сара – написа Мика, – Ти си страхотна танцьорка. Искам да бъда твоя приятелка. Радвам се, че си в моя клас по танци“.

Мика нямаше търпение да даде бележката на Сара. Тя искаше Сара също да се чувства щастлива и обичана на танците. ●

Авторката живее в щата Юта, САЩ.

ИЛЮСТРАЦИИ ОТ МЕРИН РУУС

Старейшина Стивънсън посещава Чили

Апостолите пътуват по света, за да служат на хората и да ги учат за Исус Христос.

Старейшина Гари Е. Стивънсън и сестра Леса Стивънсън пътуваха с президент Ръсел М. Нелсън и сестра Уенди Нелсън до Чили за много важно събитие. Нов храм беше осветен в град Консепсион!

Този красив нов храм е вторият построен в Чили и 18-ият храм в Южна Америка.

Деца дойдоха с родителите си, за да чуят как президент Нелсън казва специална молитва за освещаване на храма.

Лаура и Алисия О. помогнаха да се постави последния камък от външната страна на храма. Той се нарича крайъгълен камък на храма. След това храмът беше готов за освещаване.

В Чили има много земетресения. Храмът Консепсион Чили има специални основи, за да може да не пострада при земетресение.

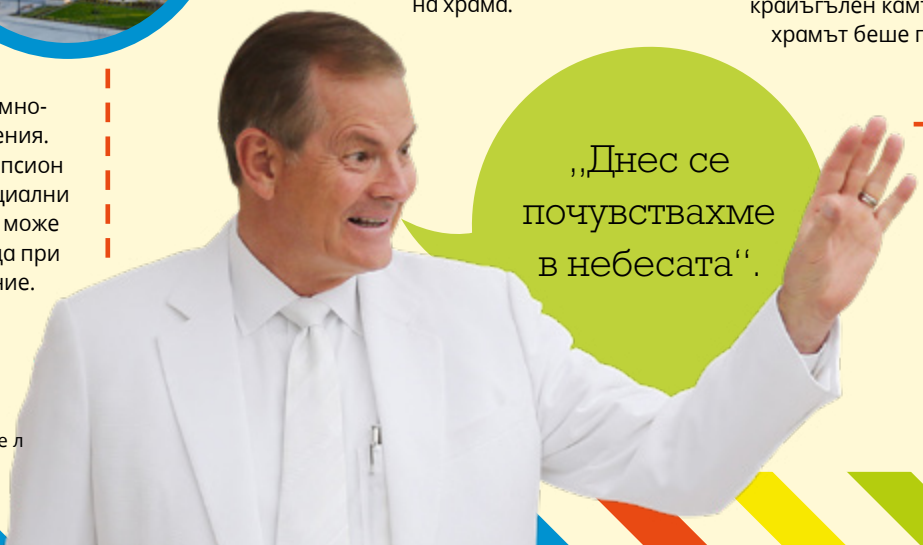

„Днес се почувствахме в небесата“.

Сега достойните членове на Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни могат да влязат и да бъдат запечатани към семействата си и да служат, като извършват кръщения в храма!

СНИМКИТЕ ГОРЕ ВДЯСНО И ОТДОЛУ ОТ ДЖЕФРИ Д. ОЛРЕД, *DESERET NEWS*

Старейшина Ренлънд посещава децата

Старейшина Дейл Г. Ренлънд посещава много места със съпругата си, сестра Рут Л. Ренлънд, за да помага на хората да учат за Исус Христос. Той изнася речи и говори на мисионерите. Но където и да отива, любимото му занимание е да се среща и да се ръкува с децата. Понякога той дори ги посещава в Неделното училище за деца.

В Перу

В Япония

В Боливия

В Южна Корея

Старейшина Ренлънд иска децата навсякъде да знаят, че Небесният Отец ги познава и обича.

Бяла шапчица
за Флорънс

От Джордан Монсън Райт
(По истинска история)

Тринадесетгодишната Флорънс Ониейекве стигна обичайното си място на претъпкания открит пазар в Онича, Нигерия. Улицата беше пълна с продавачи, които викаха на пазаруващите. Жени вървяха, като носеха вързопи на главите си. Ваканцията тъкмо беше започнала и Флорънс знаеше, че приятелите ѝ се радваха на свободното си време. Но Флорънс прекарваше ваканциите, като продаваше вернония на пазара. Само така можеше да изкара пари за училищните такси.

Но Флорънс не се оплакваше. В края на краищата всеки ден майка ѝ прекарваше дълги часове на пазара, за да продава ямс и така семейството да има пари за храна. Майка ѝ работеше толкова много. И двамата ѝ родители работеха много. Но без образование

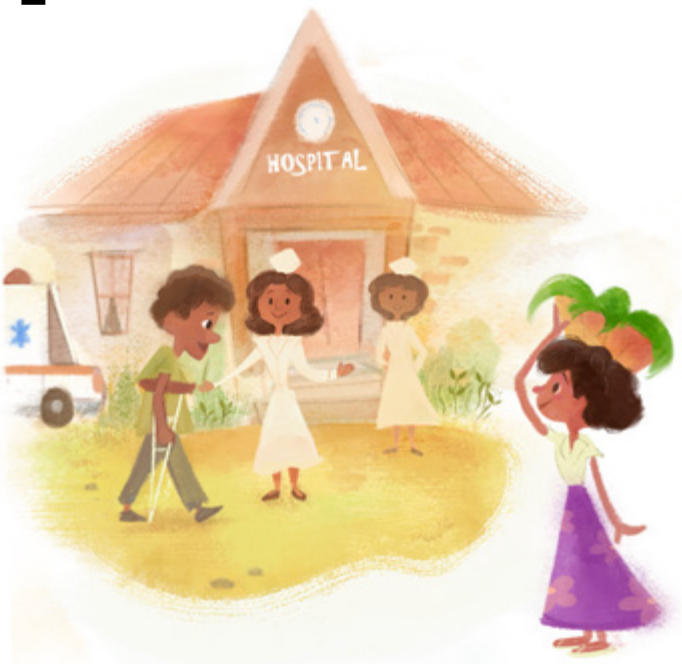

възможностите им бяха ограничени. Флорънс почти беше завършила основно училище. Вероятно, ако беше възможно да продължи образованието си, щеше да може да има добре платена работа и да помага на семейството си.

Когато се върна у дома, Флорънс намери родителите си и попита: „Мислите ли, че ще мога да уча в гимназия? И може би в университет?“

Мама погледна Ннам (татко) и поклати глава. „Университетът струва много повече от това, което имаме“ – каза Ннам. Флорънс погледна надолу към обувките си. Тя не искаше Мама и Ннам да видят колко беше разочарована.

Няколко дни по-късно Флорънс отиде до болницата, за да купи лекарства. В болницата имаше почти толкова хора, колкото на пазара, но не беше чак толкова шумно. Флорънс гледаше медицинските сестри с техните чисти бели шапчици. Тя си представи, че е в такава униформа, помага на болните и се грижи за бебета в голяма болница. Може би *тя* можеше да стане медицинска сестра.

Флорънс знаеше, че родителите ѝ бяха прави – получаването на образование щеше да бъде трудно. Но Флорънс знаеше как да работи усърдно. Тя реши да опита.

Независимо колко неща трябваше да свърши през деня, Флорънс намираше време да учи. Тя премина изпитите за гимназия и Ннам взе назаем достатъчно пари, за да може тя да учи. По-късно научи, че държавата можеше да плати част от следването ѝ за медицинска сестра. Нейната мечта можеше да се осъществи!

Но в началото на учебната година Флорънс почувства малко съмнение. Ами ако беше прекалено трудно? Ами ако се чувстваше самотна? Флорънс наведе глава и се помоли: „Скъпи Боже, моля Те, дай ми силата да уча в медицинския университет и да работя усърдно“.

В университета Флорънс се научи как да дава лекарства и да поддържа инструментите чисти, без микроби. Понякога пациентите оздравяваха, а понякога не. Флорънс често се молеше за смелост. След три дълги години Флорънс се дипломира с отличие за най-добър студент в курса. Мечтата ѝ се сбъдна! Тя вече можеше да носи бялата шапчица на медицинска сестра *и* можеше да печели достатъчно пари за семейството си.

Много години по-късно Флорънс посети малък клон в мисия Гана Акра. Нейният съпруг, Кристофър

Чукура, беше президент на мисия там. Флорънс срещна деца в клона, които не винаги можеха да ходят на училище. Те не бяха сигурни какво щяха да правят в бъдеше. Те напомниха на Флорънс за нея самата, когато беше дете. „Какво мога да им кажа, за да им помогна?“ - Флорънс се помоли мълчаливо.

След това почувства ясен подтик: Разкажи им за твоя живот.

Флорънс се замисли за живота си. Тя беше работила в болници в Нигерия и Съединените щати. Беше се омъжила за добър мъж и заедно бяха открили Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни. Беше станала майка. Сега помагаше на мисионерите да бъдат здрави и да работят усърдно. Небесният Отец ѝ беше помагал да стане медицинска сестра. Беше ѝ помагал да постигне много повече, отколкото си беше представяла. Той можеше да направи същото и за тези деца.

Флорънс погледна децата и се усмихна. „Нали знаете какви бели шапчици носят медицинските сестри? Един ден видях една такава шапчица и реших да стана медицинска сестра…“ ●

Авторката живее в щата Мичиган, САЩ.

На тази снимка Флорънс най-накрая носи своята бяла шапчица!

ИЛЮСТРАЦИИ ОТ АРТЪР ЛИН

От Бруклин П., 9 г., Юта, САЩ

Миналата година взех от библиотеката книга за едно момиче, което започва да пише блог. Помислих, че това ще е забавна книга, защото главната героиня беше на моята възраст, а майка ми беше блогър. Затова си помислих, че тази книга ще ми бъде интересна.

Бях прочела само няколко страници, когато момичето използва напразно името на Господ. Изобщо не се почувствах добре, след като прочетох това. Но продължих да чета с надеждата, че това се е случило само веднъж. Прочетох още няколко страници и тя пак каза същото.

Отидох и казах на майка си какво бях открила. Не знаех дали да продължа да чета или не. Майка ми каза, че изборът е мой. Но тя се съгласи, че сигурно нямаше да е добре да продължа да чета, ако момичето казва неща, за които знаем, че са неправилни. Майка ми каза, че най-лошото е, че тя изговаря напразно името на Господ.

Реших да проверя дали това ще става още, затова отворих на други места в книгата. Открих, че изговарянето напразно на Господното име е начинът, по който момичето говори. Реших да върна книгата в библиотеката без да чета повече.

Почувствах тъга, че авторът на книгата изговаря напразно името на Господ. Но след като върнах книгата в библиотеката, се почувствах щастлива от правилния избор, който бях направила. Знаех, че следвам „Моите евангелски стандарти“ от книжката *Вяра в Бог*, където пише: „Ще чета и гледам само неща, които се харесват на Небесния Отец“. Знам, че трябва да изговаряме имената на Небесния Отец и Исус с благоговение и уважение. ●

Да продължа ли да чета?

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ КОНСТАНЦА БАСАЛУЗО

За всичко имам сила чрез Христос, Който ме укрепява

(вж. Филипяните 4:13).

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ АНДИ ЕЛКЕРТЪН

Поканата за посещение на храма

От сестра Джой Д. Джоунс
Обща президентка на Неделното училище за деца

„Сърцата на децата ще се обърнат към бащите им“ (Учение и завети 2:2).

Една неделя със съветничките ми бяхме на събрание за причастие. Изнесохме речи за храма и специалните неща, които се случват там. След събранието едно 12-годишно момче на име Колби дойде при мен и се здрависахме. Поговорихме за храма. След това го поканих да открие име на някой от своите предци и да го отнесе в храма.

Скоро след това получих писмо от Колби. Ето какво ми написа той:

„Прибрах се у дома и открих едно ново име. Оказа се, че съм открил прадядото на моя дядо!

След време отидох в храма и бях кръстен за него. Преживяването беше наистина специално, защото моят брат ме кръсти, а татко ме потвърди за него.

Почувствах топло чувство в себе си, което ми даде мир. Чувствам, че това, което направих за този мой дядо, е наистина добро, защото сега той вече може да отиде в селестиалното царство и да живее със семейството си. През целия ден се чувствах много добре.

Също така научих, че никой не знае кои са родителите на прадядото на моя дядо, така че мога да открия и техните имена и да ги отнеса в храма!“

Какъв прекрасен пример ни дава Колби! Без значение от възрастта, вие можете да давате пример на вашите близки и приятели. Можете да споделяте Евангелието с всички, които познавате – дори с вашите предци! ●

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ АЛИСА ХАГАРД

Покажи и разкажи

Общата конференция е този месец! Ето какво харесват в конференцията някои деца.

Обичам да слушам историите и как хорът пее. Също така обичам да слушам притчите, които разказват.

Юри Х., 8 г., Таоян, Тайван

Обичам да слушам пророка, защото Господ говори чрез него.

Андрес С., 12 г., Вайе дел Каука, Колумбия

Обичам да гледам конференцията, защото ми харесва да се уча от пророците и да прекарвам това време със семейството си.

Давид Х., 9 г., Солола, Гватемала

Ейбъл К. и Тина С., 10 и 9 г., от окръг Бонг, Либерия, са брат и сестра. Ейбъл обича конференцията, „защото тогава подкрепяме пророка като президент на Църквата всяка година“. Тина „обича, когато пророкът говори за храмовете“.

Анна Б., 10 г., Махараштра, Индия, гледа конференцията с майка си. Тя носи своя дневник и моливи всяка конференция, за да запише свидетелствата и посланията, които чуе.

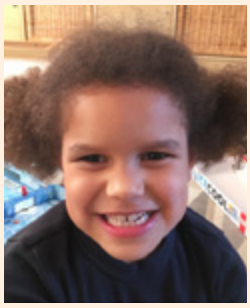

Давид и Джулиана М., 4 и 6 г., Южна Холандия, Нидерландия, напълват 15 купички с неща за похапване и слагат снимка на апостол или член на Първото президентство на всяка една. Когато говори един от тях, те изяждат съдържанието на купичката!

ФОН ОТ GETTY IMAGES

Служба на Господ на испански език

От Дженифър Мади
(По истинска история)

Представете си, че ваш приятел ви даде най-хубавата книга, която някога е чел. Отваряте я… и откривате, че не можете да я прочетете. Тя е на друг език! Какво бихте направили?

В първоначалните дни на Църквата Книгата на Мормон била достъпна само на английски език. Президент Бригъм Йънг призовал двама мисионери да проповядват Евангелието в Мексико и да преведат Книгата на Мормон на испански език. Но се нуждаели от помощ, за да направят това. Но те не знаели, че от другата страна на океана Бог подготвял човек, който можел да им помогне точно по начина, от който имали нужда.

Мелитон Гонзалез Трехо произлизал от богато испанско семейство. Той учил усърдно и станал офицер в испанската армия. Религията винаги го интересувала, но все нещо му липсвало. Един ден чул друг офицер да говори за група хора, които наричали себе си „светии“. Те били членове на Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни и един Божий пророк ги отвел в Скалистите планини на Съединени щати. Мелитон почувствал силно желание да се срещне с тях. Той се присъединил към военна експедиция до Филипините с надеждата, че след това ще може да отиде до Съединените щати. Но Мелитон бил толкова зает с работата си, че започнал да отлага посещението при светиите.

След това Мелитон се разболял тежко. Той си спомнил защо е дошъл във Филипините и се помолил на Бог, за да разбере какво трябва да направи. Същата нощ Мелитон сънувал специален сън. Разбрал, че трябвало да замине за Скалистите планини.

Когато Мелитон оздравял, той продължил пътуването си до Съединените щати. Пристигнал в Калифорния на 4 юли 1874 г. и тръгнал към Солт Лейк Сити.

Когато Мелитон пристигнал в Солт Лейк, се

натъкнал на проблем – той можел да чете английски, но никога не го бил говорил. Не можел да общува с никого! Но решил, че дори и ако не може да говори с хората, може да привлече вниманието им по друг начин. Мелитон си сложил униформата от испанската армия и започнал да марширува по улиците на града. И както се надявал, хората го видели! Накрая бил видян от член на Църквата на име Бланчард, университетски професор, който говорел испански. Брат Бланчард помогнал на Мелитон да се установи в Солт Лейк и го учил на Евангелието. Скоро Мелитон бил кръстен.

Брат Бланчард също представил Мелитон на президент Бригъм Йънг. Мелитон казал на президент Йънг, че повече от всичко иска да преведе Книгата на Мормон на испански език.

Президент Йънг помолил Мелитон да помогне на мисионерите, които щели да заминат за Мексико, да преведат извадки от Книгата на Мормон на испански език. Мелитон прекарал много седмици в превод на английския текст на испански. Всяка вечер преглеждал преведеното с мисионерите. Те говорели малко испански, но чувствали, че такъв важен превод трябва да се направи от човек, на когото испанският е роден език. Те знаели, че Мелитон е отговор на техните молитви. Преводът бил публикуван през 1875 г. Озаглавен бил *Trozos Selectos del Libro de Mormon* (Избрани откъси от Книгата на Мормон).

Мисионерите вече били готови да заминат за Мексико. Те натоварили 1 500 екземпляра на преведените Писания на коне и тръгнали на път. За първи път говорещите испански можели да прочетат Книгата на Мормон на собствения си език! Въпреки че Мелитон живял в Испания на хиляди километри разстояние, Небесният Отец го отвел точно там, където трябвало да бъде. Благодарение на своята смелост и вяра, Мелитон помогнал за отнасянето на словото Божие на безброй хора. ●

Авторката живее в щата Юта, САЩ.

Мелитон Гонзалез Трехо (1844 – 1917) отслужил няколко мисии в Мексико и кръстил някои от първите членове на Църквата там. През 1886 г. Мелитон помогнал да се завърши превода на цялата Книга на Мормон на испански.

ИЛЮСТРАЦИИ ОТ МАРК РОБИСЪН

Мисионерските пътувания на Павел

От Мариса Уидисън
Списания на Църквата

След като Исус бил възкресен, апостол Павел пътувал до различни земи, за да учи хората за Него. Тогава нямало автомобили и самолети, затова трябвало много да върви! Понякога пътувал с кораб.

Павел учил хората в църквите и домовете им. Учил хората на скалисти хълмове и по градски улици.

На много хора не им харесвало учението на Павел. Понякога Павел бил изпращан в затвора. Понякога Павел се разболявал.

Но във всичките си трудности Павел имал вяра. Той казал: „За всичко имам сила чрез Христос“. Знаел, че Христос щял да му помага да бъде силен.

ИЛЮСТРАЦИИ ОТ ЕЙПРИЛ СТОТ

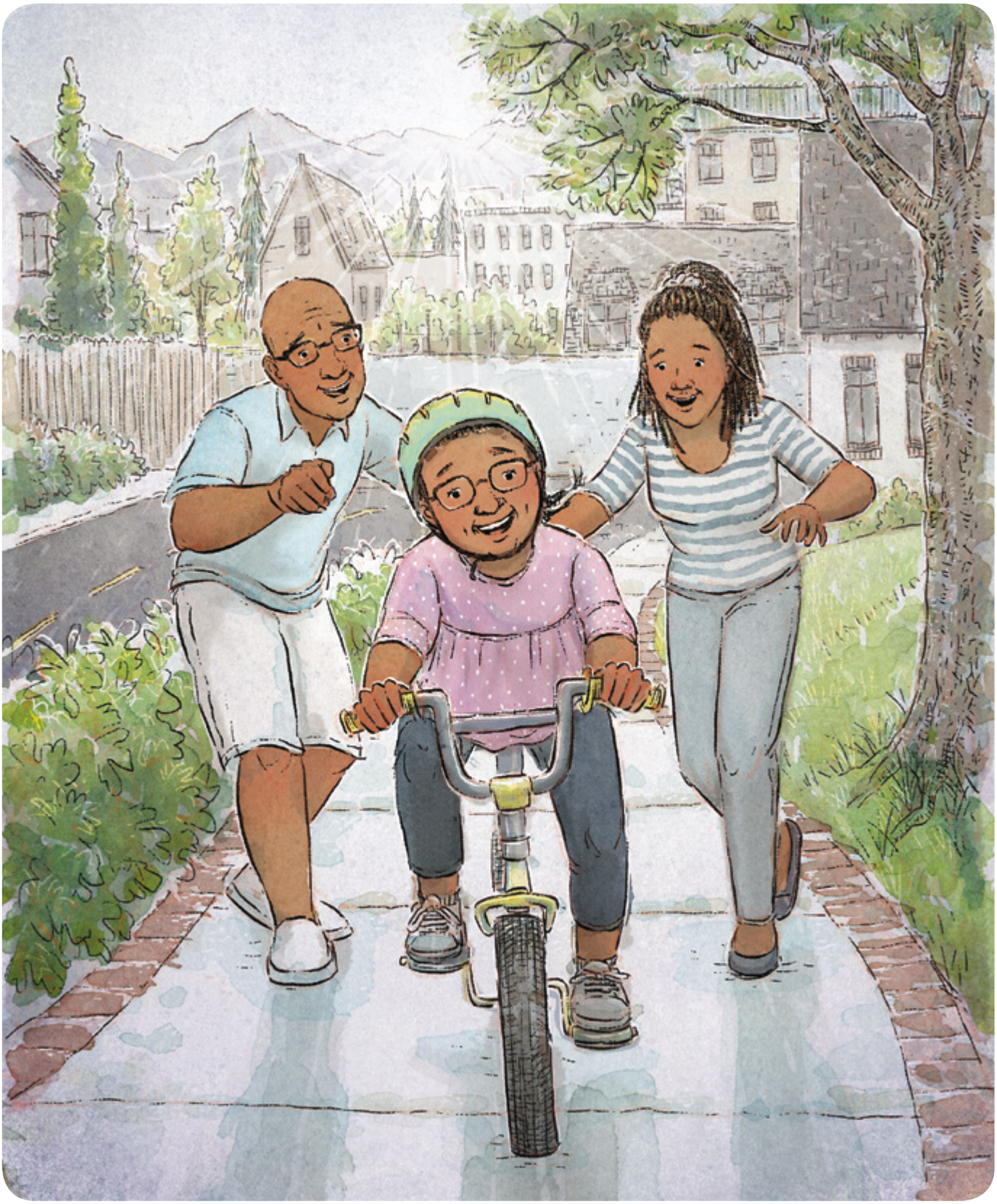

Исус Христос може да помага и на нас да бъдем силни.
Той ме обича и аз Го обичам! ●

Исус може да ми помага да върша трудни неща

ИЛЮСТРАЦИЯ ОТ ЕЙПРИЛ СТОТ

ЦЪРКВАТА НА
ИСУС ХРИСТОС
НА СВЕТИИТЕ
ОТ ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ

Скъпи родители,

Едно от основните послания на Новия завет е, че можем да намираме мир и радост в Христа, независимо какво се случва в живота ни. Списанието за този месец дава подобно свидетелство.

- На страница П4 момче е утешено след лоши сънища.
- На страница П8 на момиче със синдром на Даун е напомнено, че Небесният Отец я обича.
- На страница П15 плакат показва, че всички неща са възможни с помощта на Исус Христос.
- На страници П20–23 Павел дава пример за вяра.

Докато заедно четете това списание, търсете по какви начини Исус и Небесният Отец са помогнали на хората във всяка история. Можете да подчертаете думите, които описват техните трудности. След това заградете думите, които описват помощта, която получават. Като семейство обсъдете как понякога изпитанията биват премахвани и как друг път ни се дават сили да ги преодоляваме. И в двата случая Исус и Небесният Отец ни обичат и бдят над нас!

Пожелаваме ви изпълнен с радост месец,

Приятел

Как да изпратите рисунка на детето си или негова история на *Лиахона*

Отидете на liahona.ChurchofJesusChrist.org и натиснете „Изпращане на статия или обратна връзка“. Или изпратете чрез имейл на liahona@ChurchofJesusChrist.org с името на детето ви, възрастта, град на местожителство и следното разрешение: „Аз, (напишете тук името си), давам разрешение на Църквата на Исус Христос на светиите от последните дни да използва предадения от детето ми материал в списанията на Църквата, както и на уеб страниците на Църквата и нейните социални платформи“. С нетърпение очакваме вести от вас!

Намерете лиахоната, скрита вътре!

НА КОРИЦАТА НА *ПРИЯТЕЛ*
Илюстрация от Маки Паминтуан

СЪДЪРЖАНИЕ

П2 Да обичаме другите така, както Исус ни обича

П4 Само на молитва разстояние

П6 Здравейте от Демократична република Конго!

П8 Не искам да бъда различна!

П10 Апостоли по целия свят: Старейшина Стивънсън посещава Чили

П11 Апостоли по целия свят: Старейшина Ренлънд посещава децата

П12 Бяла шапчица за Флорънс

П14 Да продължа ли да чета?

П15 Хубава идея: За всичко имам сила чрез Христос

П16 Поканата за посещение на храма

П17 Покажи и разкажи

П18 Примери за смелост: Служба на Господ на испански език

П20 Разкази от Писанията: Мисионерските пътувания на Павел

П23 Страница за оцветяване: Исус може да ми помага да върша трудни неща

© 2019 НА INTELLECTUAL RESERVE, INC. ALL RIGHTS RESERVED

BULGARIAN
4 02186 10112 8